

309570 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6, చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ ఆగస్టు నెల 22 వ తేది శుక్రవారము NO. 118
సంపుటము. ౬ సీ ధార్మిక నా మ స ం ప త్స ర త్రా వణ మా స బ ము శ వ కా ద శి గం. సంచిక ౧౧౮

ఆ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

చెల న్వులము
తల నొప్పులకు
జేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
వంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆ మృతాంజనము డి పో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ఫ్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాధ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
1 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ
చనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
1 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును.

జాండ్వా ఫార్మస్యూటికల్

వరుగ్న

ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును నిడచినతరువాత ఆత్మజిజ్ఞాస.
శిష్యులకు సహజముగా గురించిన శాస్త్రీయచర్య
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
శిష్యులైన చక్కని గ్రంథము. వెల రు 0-8-0.
మనజురు, ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము
బొంబాయి, 212, మకరాం

కే. ఎస్. ముత్యయ్యగారి

(1827) ప్రఖ్యాతించెదిన
వారపట్టు అంగవత్త్రములు, చీరలు.
ప్రతిదినమున బాగా ఉపయోగపడుటకు చాల
య్యవలెనది. చాల చోటగాను బట్టలు మేలుగాను
ఉండును.
6 మూరలు 44 అంగులములు క్రయము రు 4-12-0
7 " 50 " " " 5-0-0
8 " 50 " " " 6-8-0
9 " 50 " " " 7-8-0
16 మూరలు చీర 44 అంగులములు " 18-0-0
మొదలు " 18-0-0
12 మూరలు 42 అంగులములు " 9-0-0
మొదలు " 12-0-0

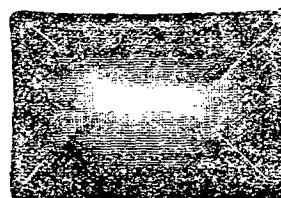
అన్ని విధములైన పట్టురకములు దొరకును.
కాటలాగు ఉచితము.

K. S. Muthiah & Co,
SILK HOUSE, BENARES CITY.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

పిటియందుకు కొరకొయ్యెక్క మరచిలను దీనికి
కావలసినవలదు గాలిని నింపుకొని మనను చూడకటికలే తిరి

చిన యెడల మిక్కిలిసాధ్య
కరమైన తలదించు. ఆ
క్కురలేనప్పుడు మరచిలను
గానియంతయు పొంబునలే
జేబులో గాలి బడియందు
గాని యుంచుకొనవచ్చును.
ఇది శిరోభాగ గలవారికిని,

ప్రయాణికులకును తదితర ప్రజాసామాన్యులకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సాధ్యమును పొందు
తలచిందు 1-కి అణాలు 0-8-0, తపాలభక్త్యు ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశమే శ్రీవీధి, సామాకాదుపేట, మద్రాస్.

సవినము ! పరిమళద్రవ్యముల రాజు సవినము !

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను శౌంకరాల ముందునట్టి అత్యుత్తమ
వాసనయును కలదు. ఆటో దిల్ బహార్ సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సుబంధము వాటిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాలి చూ
క్కాయి వైసగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందన
వనము సుధ్యలోనుంటే యెంత సుఖముయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు తో
నేనియుండినా యీ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క వాసనప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒక బుడ్డికి వ్రాసిపంపును.

వెల 1/2 (ద్రామా బుడ్డి 1-కి రు. 0-8-0 } వి. పి. చార్జీ
,, 1 (ద్రామా బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రు. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సు బుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

126 ఆద్యుత నివారిణి. 100

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి

ఎల్లెస్ట్రా టానిక్ పెరల్లు

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును మందు.
నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు
దిమ్మగా నుండుట, కనియం దెంతమాత్ర మిచ్చ
లేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము,
శుక్ల నష్టము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు,
గుమస్తాలకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగువాటికి ప్రశస్తమైన మందు. బల
మును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన
బాగుకడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిని
కొని దానిమోస్తరు ఒకమూరు పరీక్షించుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రు. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు టెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, బామూవాసీడు వీధి, బొంబాయి.

Vitafer	Small	Tin	2	4	0
"	Medium	"	3	14	0
"	Large	"	6	12	0

కలసిపోయి విచారణసంఘము నేర్పరచిన, సత్యము బయల్పడెడిది. కాని, ప్రభుత్వము వారట్టి విచారణ సంఘము నేర్పాటు జేయలేదు. సెటిలమెంటు ఆఫీసు వాక్యములనే ప్రమాణములుగా పరిగణించుట, ప్రమాదభూయిష్టము. సెటిలమెంటు వద్ద తులు ఎంతమాత్రము తృప్తికరముగ జరుగుట లేదు. ఎప్పుటికప్పుడు కన్నులు మెచ్చుననుభూతిచే, రయితులకు భూములను చక్కబరచుకొనుట కుత్సాహము గలుగుట లేదు. లాండు రివిన్యూ శాఖను, ప్రజలవరము జేసిన గాని, ప్రస్తుతమున్న తొలగజాలదు, నిలకడలేని రివిన్యూ స్వయంశాసనములను ననేకానాధములు వాటిల్లుచున్నవి. ఈ విషయమై తమ భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనమున సర్ శంకరకనాయకుగారు సత్యము నిలుల వెల్లడిజేసిరి.

“కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువారి యిష్టము ననుసరించి భూమిపై శిస్తు హెచ్చుకూడదని, నాయభిప్రాయము. భూమిసంబంధ మగు శిస్తును విధించుటకు, శాసననిర్మాణసభకు మాత్రమే అధికారము ఉండవలెను. ప్రస్తుతమున, భూమి ప్రభుత్వమువారి స్వంతప్రతి ఆస్తి యనియు, ప్రభుత్వమువారి యెరుల నిర్ణయించిన, భూస్వామి అటుల శిస్తును చెల్లించుచుండవలయు ననియు, సిద్ధాంతము ప్రబలి యున్నది. హిందూ దేశమునం దొక్కచో మాత్రమే, రివిన్యూవద్దటి న్యాయముగాని, ఆచారముగాని, బోటిగాని, నిర్ణయించుటలేదు. దేశ దాండ్రమున కీ వద్దటి ముగలతోడ్పడినది. భూమి కయి పెట్టుబడి పెట్టుటకు గాని, కష్టపడుటకుగాని, ఈ వద్దటి ప్రోత్సాహము కలిగించుట లేదు.”

మదరాసు జిల్లాల మ్యునిసిపలు చట్టము
రాజ్యాంగసంస్కరణము లొకమూల ప్రవేశ పెట్టబడనున్నవి. స్థానిక స్వకరిపాలనాశాఖ, ప్రజలవరము చేయబడనని, విశ్వసించవచ్చును. అట్టిరీతి, స్థానిక స్వకరిపాలనము నేరీతిని నిర్ణయించవలయునో, ఆ భారమును ప్రజలకే వదలి పెట్టుట భావ్యమని, దూరదృష్టి శాపునా రెల్లరును సులభముగ గ్రహించగలరు. ఇంతియ గాక, స్థానిక స్వకరిపాలనము రాష్ట్రీయ స్వకరిపాలనము ననుకరించి నిర్మించబడును. సంస్కరణములు పరిష్కరింపబడకుండు, స్థానిక స్వకరిపాలనా విధానమును నిర్ణయించుట దుస్సరము. ఇట్టి స్థితిలో మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి దివరకు, సీటి మ్యునిసిపల్ బిల్లును ప్రవేశపెట్టి ప్రజాప్రతినిధుల హితమును గమనింపక శాసనము గావించిరి. ఈ వారపు గెజటులో జిల్లా మ్యునిసిపలు బిల్లు ప్రచురింపబడినది 15 శేప్టెంబరువరకు మాత్రమే ప్రజల విమర్శనల కైకొనబడునని ప్రచురింపబడెను. క్రొత్తబిల్లులో నెన్నడగిన మార్పు లంతగ లేవు. ఇకముందునుండియు సాధారణముగ మ్యునిసిపలు సంఘాధ్యక్షు డెన్నికొనబడును. ప్రజానియుక్త సభ్యులు నాల్గింట మూడువంతులందురు. సభ్యులెల్లరను నియుక్తసభ్యులనే నియమించుచో నేమి ప్రమాదము వాటిల్లునో తెలియదు. మ్యునిసిపలు శాసనము వారు చేసెడి నిబంధనలను దేనినైనను సభా యుతులగు గవర్నరుగారు మార్చవచ్చును. ప్రాంటు నిచ్చుటకు, నివాస మొక యోగ్యతగ సకముందు పరిగణింపబడును. ముడుగుసేరు పోవుటకు, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు తమ ధనసమృద్ధి ననుసరించి, ఏర్పాటులు చేయవలయును. ప్రభుత్వమువారి ధన సహాయ మిందులకొసగబడదని, యూహింపవచ్చును. కాని, మ్యునిసిపలు సంఘమువారి ఆదాయమును వృద్ధిజేయుటకు తగినమార్గముల సూచించబడలేదు. ఏధులను వెడల్పుజేయుట, నీటిసప్లయ సమకూర్పుట వట్టగారోగ్యమును వృద్ధిజేయుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ

ఈ నెల 23, 24 తేదులందును,

ఆంధ్ర మహాజన సభ

23, 24 తేదులందును, అనంతపురమునందు సమావేశమగును. ఆంధ్ర మహాజనము లధిక సంఖ్యలతో సభల నలంకరించి, వాటిని జయ ప్రదముగ జరిపి సప్రాధిక్తులు

మొదలగు బాధ్యత లనేకములు మ్యునిసిపలు సంఘములపై మోపబడినవి. వీటిని నిర్వహించుటకు ధనసమృద్ధి యుండవలెను. కాని ధనపు రాబడి మార్గ మెద్దియో నిరూపింపబడలేదు. మీదుమిక్కిలి ప్రభుత్వమువారు సూచించెడి కొంత నిలువను మ్యునిసిపాలిటీలు తప్పక చేర్చియుంచవలెనను, నిష్పంధము విధించబడుచున్నది. కన్నుల కధికముగ నై చుటకు, మ్యునిసిపలు సంఘములకు కొంత యధికార మీయబడినమాట జడమేకాని. దీనివలన విశేషపు రాబడి రాజాలదు. ప్రజల దివివర కేవలము లభారమును గూర్చి మొరలిడుచుండ, నెక్కుడు కన్నుల విధించి సంతమాత్రమున, లాభము గలుగదు. ఇతర మార్గముల ద్వారా, రాబడి వచ్చుటకు ఏర్పగల్గించబడవలెను. మత్తు ద్రవ్యపు రాబడిలో, కొంతభాగమును మ్యునిసిపలు సంఘముల కీయవలెను. మ్యునిసిపలు ఆవరణములలో నుండెడి కల్లు దుకాణము లిచ్చెడి కన్నులు, మ్యునిసిపలు సంఘములకు జేరుట భావ్యము. లోక్ల రాబడి, వీటికి పూర్తిగ నిచ్చివేయవలయును. ఇటులనే ఇతర విధముల రాబడిని ఏర్పాటు జేయవచ్చును. మ్యునిసిపలు సంఘము లికమీద, ఉత్త ప్రాంత విద్యను వ్యాపింపజేయవలసి యున్నది. ఆరోగ్యమును కాపాడి, అంటువ్యాధులను నివారించవలసి యున్నది. క్రొత్తచట్టమునందు మూడువిధములగు లోకములు గలవు. (1) మ్యునిసిపలు సంఘముల బాధ్యతలు హెచ్చింపబడెను గాని, వాటికి ధన సంతతి చేకూరు మార్గములు సూచించబడలేదు. (2) ప్రజల వలకుబడి హెచ్చుటకు, సభ్యులందరను ఎన్నికపై నియమించవలయునను సూచన ప్రతిపాదించబడ లేదు. (3) ప్రభుత్వమువారు, మ్యునిసిపలు సంఘములకే పరిపాలనాధికారము నంతిను వదిలక, తమ యంకుకేమును పూర్వము వలెనే నిలిపియుంచిరి. ఈ మూడు లోకములు తొలగిన గాని, క్రొత్తమ్యునిసిపలు బిల్లు ఉదార భూయిష్టము గాజాలదు. త్వరలోనే ప్రజల బిల్లుపై తమ యభిప్రాయములను తెలుపవలసియున్నారు. వంగదేశ ప్రభుత్వమువారు ప్రజల మొరల నాలించి మ్యునిసిపలు బిల్లు నువ సంతోషించి కొనిరి. వేరొక విచారణసంఘము గూడి స్థానిక స్వకరి పాలనము గూర్చి లండనులో విచారించుచున్న దనియు, ఆ సంఘమునందు సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారు సభ్యులనియు, న్యాయాదియొక ప్రతిక యంతకునున్న తెలిపియుండెను. ఈ వార్త యం దెంతవరకు సత్యము గలదో తెలియదు. ఏదేలులున్నను, సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడువరకు, ఈ బిల్లును గూర్చి యోచించ వలసరము లేదని, ప్రజలు స్పష్టపరుపవలెను. ఈ బిల్లు స్థానిక స్వకరిపాలనాభివృద్ధికి తోడ్పడదనియు, నూతనశాసనసభలే సరియగు విధానమును నిర్ణయించగల వనియు, ప్రజలు తెలుపవలసియున్నారు. వంగదేశ ప్రభుత్వమువారి మార్గము ననుసరించి, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి చట్టమున, సంస్కరణముల స్థాపనమువరకు నిలిపి యుంచుట భావ్యమని, నివేదించెదము.

మనసఫ్ ఉద్యోగములు
హైకోర్టువారిటీవల చేసిన నిర్ణయములో నీ క్రిందివారిని ముంపు ఉద్యోగములకు నియమించ నొచిరని హిందూ ప్రతిక ప్రాయముచున్నది.
కే. జి. బాబురావు, ఏ. వి. కుట్టి కృష్ణమూనరు, పి. అప్పనాయకు, కె. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, కె. రామనాథసురీ, కే. ఎం. కుమారస్వామిఅయ్యు, పి. సి. సుందరం అయ్యుగారు, యం. కృష్ణస్వామి అయ్యుగారు, కే. జి. నారంగరాజఅయ్యుగారు, ఆర్. టి. కృష్ణమూచారి, పి. వి. కరమేశ్వర అయ్యు, కే. సి. సోపాలదేశిక, యం. ఓ. తిరుమలాచారి, యం. యం. కృష్ణఅయ్యుగారు. వీరు త్వరలో మెసికలు పర్జిఫికేట్టును పంపవలెను.
పంజాబు విచారణసంఘము
పంజాబు ప్రభుత్వమువారిపై విమర్శనము జరుపుటకు, సర్ శంకరనాయకుగారిని ప్రభుత్వ కార్యదర్శి గారు నియమించవలయుననియు, ఈ కార్యమును శంకరనాయకుగారు సక్రియముగ నొనర్చుటకు గాంధీమహాశయునిపై నమలుతో నున్న నిషేధాజ్ఞను తొలగించి, గాంధీగారు నాయకుగాడి తోడ్పడుటలుల ఏర్పాటు జేయవలయు ననియు, విచారణసంఘమువారి యెరుట, వీరిరువురును ప్రాసీక్యూటరు పక్షమును నడువవలెననియు, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యుగారు బొంబాయి శాసనసభకు వాగ్దానముచున్నారు.
బ్రిటిషువిశ్వవిద్యాలయములు; భారతవిద్యార్థులు.
ప్రభుత్వప్రకటనము:— మొత్తం “సీటు” రాజీ అనేక మంది భారతవిద్యార్థులు బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయములలో జేరుటకు బయలుదేరుచున్నారనియు, ప్రస్తుతము ప్రైవేట్ నుండి నిమగ్నబడినవారు కళాశాలలో విశేషముగ ప్రవేశించుచుండుటకు “సీటు” దొరకక భారతవిద్యార్థు లాకాభంగ మొందవలసివచ్చు ననియు, ఇండ్ల అడ్డం చాలవిశేషముగ పెరిగిపోవుటచే గాక కొంతకుబాడ దుర్లభముగ మన్నదనము ఇంతియా మంత్రిగారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియపరుచున్నారనియు, బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయములందు చదువుట కవకటి భవనలంఘనము యందుగా “సీటు” దొరకనదియు దొరకనదియు కచ్చితముగ తెలిసి కొని బయలుదేరుట ముందర ఇంతియా ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు ద్వీపముల కేవల విద్యార్థులందరిని హెచ్చరించుచున్నారు.
సహజు సాగింతములందలిస్థితి:— దాకాకల యభిమతముండి జిల్లాగారు ముఖ్యఅధ్యక్షులై ముఖ్య కమిషనరులు కారంభించిరి. భోక్తులలో క్రమశిక్షాచుటకు వెల్లచెదరుగ ఆంధ్రులు కొట్టివేసిరి. బాజారులో కొండవాకులు వారిలోనాడు కొట్టుకొనిరి. ఇంతియే పర్యాయకం ఉత్తరమున సరియైన కారణముగ కలదు. వీరియై గాఢముగా దండించుచున్నారు. డెరాగాడిపాఠకు వామన్యభాగములందు సరిహద్దులోని హిందులను ఆపస్తానము దోచుకొనినట్లు తెలియచున్నది. జోహారు సిబ్బంది 19వ తేదిని సాంచుకొంటు ను జేరెను.
గర్ ఆరీ ఇమాయిగాడు సతీయ క్రమగ కి-వారమువాటి యందయు హైదరాబాదునకు, సోద్యోగము వారి సచివరిని సర్కారియారు క

విదేశ తంత్రీవార్తలు

(రైటు వు ఏ జెన్సీ)

ఇంగ్లాండు

హిందూదేశ రాజకీయ సంస్కరణములు

జాయంటు కమిటీ విచారణ

సర్ ప్రెస్ కేలు శాస్త్రుగారి సాక్ష్యము

లండను, ఆగస్టు 19:— నేను జాయంటు కమిటీ సభాపతిగా ఉన్న విదేశీ వార్తలను, సమాధానములు సర్ ప్రెస్ కేలు శాస్త్రుగారి సాక్ష్యమును తీసికొని. మైకేలుగారు యొక్క ధర్మమును గాక కర్మ క్షేత్రమునకు వంగరావచ్చి విద్యను గూర్చి సాక్ష్యము జెప్పిరి. పూర్వము సాక్ష్యవిద్య నభ్యసించవలయు ననియండిన యొక్క మిప్పుడు చాలవరుగునది. ఎక్కువ శాస్త్రజ్ఞులను దాని సామాన్యజీవితమున వినియోగించు నేర్పును అభ్యసించుచున్నది. వంగరావచ్చి విద్య నొక జాతీయవిద్యగా నుంచవలయును. దానికోసం తంత్రీ పరిశీలనాధికారి నుండవలయును. ప్రాథమికమధ్యమిక బాలికా పాఠశాలల విద్యాభ్యాస మెట్లున్నదియో మంత్రి పరిశీలించు నుండవలయును. ఇతరభాషలను శాస్త్రీయముగా చాల మున్నవగును అభ్యసించవలయును. అంగ్ల భాషయందు పరిపూర్ణ బాంధ్యము లభింపవలయును. గ్రామస్థులందరికిని విద్యగలవలయు చాలవిశేషముగా ప్రయత్నింపవలయును. తల్లిదండ్రు లకును పెద్దవానికిని విద్యగలవలయును మంత్రిమూలము నొక దాని నేర్పవలయును. విద్యాభ్యాసం కొంతకొంతగా మున్నుటకంటె దానివంటిది నొకేమారుగా ప్రజాయత్నము చేయుట మంచిది. హిందూదేశ విద్యార్థులకు “తలబరువునడుమునన్న” మనోభితి నుండలేదాయని నిశ్చయము ప్రభువు గారు గాని “నిజమేదాని అవసరము నవతరిగియు కిందినది తగిన యేర్పాటులను చేయవలయునని గాని తలచుచున్నదివేయరా” డని యాతడు సమాధానముచెప్పెను.

సర్ ప్రెస్ కేలు శాస్త్రుగారి సాక్ష్యము.

తమ సాక్ష్యమునందు సర్ ప్రెస్ కేలు శాస్త్రుగారి కింది యొక ముఖముగూర్చి చెప్పిరి. ప్రస్తుతము పనివాం ద్రొంతమాత్రమును చాలవలెన్నును. ఆర్థికస్థితి బలపడినది. ప్రజల యొక్కనామ చాలవిశేషముగా పెరిగినది. జీవిత మింతకంటెను బాగుగ నుండవలయుననియు సాంఘికస్థితి ఇంతకంటెను బాగుగ నుండవలయుననియు ప్రజలు విశేషముగా కోరుచున్నారు. సామాన్యము లో న్యవసరాలకు వలసడడతలు తగ్గితియియున్నచో తాము సాంఘికమును దుండవలయునని కోరిక వారిలో దృఢముగా వ్యాపించి యున్నది. అప్పుడెప్పుడో నామగతుల కిదానికి గలిగినది. ఇంత పూర్వమునలేలండును మీద సాధారణజీవితమునందనవలయును. అర్థములో నీవట్టును చాలును. కూలీలపట్టికి తగినట్లు పోచ్చింప వలయును.

మితవాదుల సాక్ష్యము.

15 వ తేదీన మితవాద ప్రతినిధులలో నొకరునుండి— మీద సాధారణజీవితము లండనునండి ఇట్లు తలచినవి. — మితవాదులముగ శాస్త్రుగారు జాయంటు కమిటీవారి యొక్క నిట్లు సాక్ష్యమునిచ్చిరి. హిందూదేశ ప్రభుత్వమున బాధ్యత యొక సంస్కరణమును ప్రవేశ పెట్టుటకర్తము. కార్య నిర్వాహక సభలో భారతీయులను యూరపీయులను సమానముగా నుండవలయును. అర్థిక స్వాతంత్ర్యముగూడ నీయవలయును. రాష్ట్ర పరిపాలనములపై హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి కుండు అధికారము చాలవరుగు తగ్గునట్లు కాసింపవలయును. గవర్నరుగారితో అభిప్రాయ భేదము గలుగునపుడు మంత్రిమండలి కార్యనిర్వాహక సభ్యులకుండునట్టి అధికారము నుండవలయును. జీతము లుభయులకు నొకేవిధముగా నుండవలయును. ఉభయులకును కొకాధికారము సమానముగా నుండవలయును. అతడు చాల మెక్కిచెప్పెను. గ్రామముకమిటీలనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేసిన సూచనలన్నిటిని ఖండించెను. సామాన్యరాష్ట్రీయ సభకు న్యాయాధ్యక్షుల నెన్నుకొనవలయును. కాళ్ళతల్లి టుత్తువుల తేయుటకు వారి అధికారముండవలయును. సూచనలన్నియు అధికారములమునకును దూరముగా చాల అధికార మియ్యవలయునని విమర్శించునట్లును ప్రకటించవలసినదని అతడు కోరెను. కాన

సానుసరణముగా నంత ముఖ్యముగాని నిబంధనలకు సభలు మాన్యుకొనుట కధికారముండవలయును ఇండియాకాన్సిలు నెట్టి చేయవలసినదనియు లేకున్నదని యొక్కోగీయులు సగము భారతీయులను నుండవలయుననియు నతడు చెప్పెను.

రామచంద్రరావుగారు శాస్త్రుగారి సాక్ష్యమునే బలపరచిరి. బ్రాహ్మతంత్రసాక్ష్యము చెప్పిన నేరములను శాస్త్రుగారు బాగుగ ఖండించిరి. ల్యాండు రెవిన్యూ మార్పులయనని అతడు చెప్పెను. ఆర్థికవిషయములను గూర్చి మంచిసామర్థ్యముతో వ్రాయబడిన విజ్ఞానక న్నించెను. విజ్ఞానముకమిటీవారి తిబాగరూకతతో శాస్త్రుగారి సాక్ష్యమును సభ్యులు చాల మెచ్చుకొనిరి. ఆ సాక్ష్యములను భారతీయులకు మంచివిధముగా గలగలదని నాతలంపు. హిందూదేశ సేవక సంఘ మెప్పుడు రాజకీయములందు ప్రవేశించదని గోక్షేగారు తనతో చెప్పినదియు, ఇప్పుడేది రాజకీయములలో ప్రవేశించినదా లేదాయని నిశ్చయము ప్రభువు గారు రడిగిరి.

పనివాండ్ల కూలి

బిల్లుల వివరములు

లండను, ఆగస్టు 21:— పనివాండ్ల పనిచేయవలసిన కాలములను, వారికి మట్టలను సూచించిన బిల్లుల వివరములను ప్రకటించిరి. రెండుబిల్లులను శామన్సు సభలో 18 వ తేదీన ప్రవేశ పెట్టిరి. భోజనముచేయుట కిచ్చిన వ్యధిని మినహాయించి కూలీలు వారములో 48 గంటలకు మించి పని చేయరాదనను నియమము మొదటి బిల్లునందు కలదు. దానికి మించి పనిచేయించినప్పుడు కూలి లదనముగా పనిచేసినట్లుగును. అదనముగా పనిచేసిన దానికి ఇచ్చిన వలసిన కూలి మున్నగు విషయములను శాస్త్రుగారు మంత్రియొక్క శాఖగా కార్యదర్శియొక్క నిర్ణయించుదురు. అదనముగా పనిచేసినప్పుడు కూలీలకు నియమితకాలములో నియమానికంటె నూటికి 25 శంతులకు తక్కువగాకుండ కూలి నియమించును. అనియమములను పాటించనివారికి నేరమునకు పరిపాలకుల మించకుండ జరిమి నాచేయుదురు. ఇండ్లలో పనిచేయువారు లకు బిల్లుల రద్దీపడు. కావకప్పుడుచేయ నక్కరలేకుండ వ్యాపారము నిమిత్తము తిప్పి గుమాస్తాగా నియమించు లైనవారి కిది రద్దీపడ మానుదు. ఇటువంటిపనులలో వారికిది రద్దీపడును. యుద్ధము వచ్చినప్పుడు బిల్లుల రద్దీపడుండ అధికారులు తీర్పు చేయవచ్చును.

కూలి యెంత యియ్యవలసియుండునో నిర్ణయించుటకు కమిషనులకు రెండేబిల్లులను సమర్పించి వీర్చుచున్నారు. జీవితమునకంతసామ్యము అగుచున్నచో విచారించి దానినిబట్టి కూలిని నిర్ణయించుదురు. ఆకూలిని సర్వత్ర యిచ్చుటకు ఏర్పాటు చేయుదురు. పని చేయలేని కూలీలకును, వికలాంగులకును అంతకూలి యుట్టును. దానిని కమిషనువారు నిర్ధారణచేయుదురు. కానములకు చేయుటకు వాడు కావలసిన శిఫార్సులు చేయుదురు. ఫిరేవరిలో జరిగిన జాతీయపార్లమెంటుసభాపరి తమగ నిశ్చయించియు రెండును బయట జేరెను. యజమానులకును, వర్తక సంఘములకును, తక్కిన సంస్థలకును బిల్లులకు పంపెదరు. వాడు దీనిని యోచించుదురు. జాతీయపార్లమెంటుసభాసభలను సెలకొల్పుటకు విధానమును వారికి తెలుపుదురు. ఆసంఘమును శీతకాలములో నేర్పరుపవచ్చును. పనికాలమునకు సంబంధించిన బిల్లులంటి దిదివరకు లేదు. గవలపనివాండ్లకే ఇదివరకు కొంత కాలము పనిచేయవలయునని నియమముకలదు. ఇతరులకులేదు. ఇప్పుడు బిల్లులను నియమము గలుగుచున్నది. పార్లమెంటుసభ వారి జాయంటు కమిటీవారు చేసిన శిఫార్సులను బిల్లు మన్నించుచున్నది. ప్రతివారికిని తినటకు కూడును, కట్టుకును గుడ్డయు నుండవలయును.

ప్రత్తివ్యాపారము.

లండను, ఆగస్టు 20:— ప్రత్తి యంత్రాలయముల వాటాలను యజమానులు ఎక్కువ ధరల కిత్తులకు విక్రయించుకొనుచున్నారు. ఇప్పుడుతగినంత ప్రత్తి లభించుటలేదు అట్లు తీరిపోయినంతవరకు కూలికగిపోవు నేమో యనియు తక్కినవోట్ల పోటీయొక్కగునో నేమో యనియు పనివాండ్ల భయపడుచున్నారు.

ఇండియను నావికులు.

లండను, ఆగస్టు 20:— ఇండియను నావికులలో చాల మంది కిదివరకే సెలవు లియ్యవలసియుండెను. ఆయొక్కగులకు సెలవు యిప్పించవలయునని ట్రెయ్యునట్రికలో నొక విశేషము ప్రకటించెను.

రెయిలు కనివారల కోరికలు

లండను, ఆగస్టు 20:— రెయిల్వే కనివారల కోరికలను గూర్చి సమాధానము తుదియెను. డ్రైవరులకు ప్రతిదినమున 15 పిల్లీంగులవరకు నిచ్చుటకును, డ్రైవరులకు 11 పిల్లీంగుల వరకు నిచ్చుటకును ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిరి. రెయిల్వే కనివారల కార్యనిర్వాహక సభమునా తీవ్రమాధానపు వరకు రంగీకరింపవలసినదని రెయిలు కనివారలకు కోరెదరు.

డాక్టరీ నల్లు కమిషను.

లండను, ఆగస్టు 20:— ట్రెయ్యునట్రిక యిట్లు వ్రాసుచున్నది:— డాక్టరీ నల్లును వదిలి పెట్టిరచ్చుట యొక్కయు నున్నదని కమిషనువారు నిర్ణయించిరి. గవర్న మెంటునా రెండు కింత ఆసల్యముచేసికో వోద్యముగనున్నది.

రెనడా

సర్ ఆర్థరు కుర్రీ.

ఒట్టావా, ఆగస్టు 20:— కనాడాదేశపు డ్రైవరులకు నేనానిగనుండిన సర్ ఆర్థరు కుర్రీగారి జనరలువదలి సెలవిడి. వారిని కనడాను ఇన స్పెక్టరు జనరలుగా నేర్పరచిరి జనరలువదలి సలంకరించినవారిలో వీరు ప్రథములు. ఇదివరకుదేశములో నావదని లేదు.

క్రాస్

నై లీసియాస్థితి.

హ్యారిసు, ఆగస్టు 19:— నై లీసియానుండలి మిత్రముండలి ప్రతినిధు లిట్లు తండ్రివారసంపిరి. శత్రునై లీసియా హ్యారిసులను కట్టుదాను పాదుచేయుచున్నారు. అదటిస్థితి గతుల నరముటకు సభనా లోక మంచాయది నేర్పరచెదరు.

ఆస్ట్రీయా స్వత్వములు

హ్యారిసు, ఆగస్టు 19:— యూరపున కావల ఆస్ట్రీయా నులకట్టి స్వత్వమును వియు మనోధించుమిత్త మొకసంఘము సెలకొల్పబడెను. బాక్సున నవ్వవరములలో ఆస్ట్రీయా కుంత వచ్చునో ఆసామ్యము వీనావారివద్ద పుచ్చుకొనవలయునని ఆస్ట్రీయాను వెట్టిక దరఖాస్తువాటిలో ముఖ్యమైనది

కరానుల భావిభాగము

హ్యారిసు, ఆగస్టు 19:— వానావారాసంఘమువారిట్లు తెలియజేయుచున్నది:— ప్రాంచి దిపాదు మెంటులవారి సంతకర్తపు సభలు నిన్నటినుండి ప్రారంభమయ్యెను. యుద్ధములో గలిగిన విజయమును గురించి ఉత్సాహమును తమమున న్యాయమును దుదాహరించిరి. సమ్మెకట్టులవలన చాలమందికి అల్పసంఖ్యకులవలన బాధ గలుగుచున్నయెడల సమ్మెకట్టుటకు వీలులేకుండ చేయవలయును. అంగులకును కరానులకును జీతరక్షణము విషయము యి డ డం బ డి క జరుగను. ఆమెరికావారికిని కరానులకు నిజేజరిగెను. ఇందువలన ప్రాచ్యురక్షణమునకు కలిగిన బలిమిని గురించి తదితరేశ న్యాయము తెలిపియుండిరి. టార్డో గారు మహోత్సాహమునిచ్చిరి. ప్రాచ్యురక్షణపుభావిస్థితి కుభద్రతముగా నుండునని నమ్మకము గలుగుచున్నది. ఆల్బెనులారెను పరగకాలయందు నూతన దేశ తలమెత్తిన చిన్నాను లగళుచున్నవని వారు నుడిచిరి. అక్కడ ఆపారమైన భవిష్యంకరములు. అక్కడ భూమిచాల సారవంతమైనది. కేమరున్న, బోగోలొనును కరానురాజ్యము క్రిందనుండును. మరాకాలో జర్మనులువచ్చిన రాజకీయాభ్యంతరములు తొలగిపోయెను. కరానులయొగుతవివాహార మధికమయ్యెను. గతసంవత్సరముకంటె 114,6040 లక్షల ప్రాంతల వ్యాపార మధికమయ్యెను. ప్రస్తుతపు స్థితివలన డై ర్యమును గొల్పుచున్నది.

సంధిసభ-ఆర్మియాకు జోసెపుగారి కరిపాతన.

హ్యారిసు, ఆగస్టు 19:— కానసభ సమావేశమై భావి పరిపాలన మెట్లుండవలయుననియు నిర్ణయించు లోకుల తాను పరిపాలన నొసరించుట కంగీకరింపవలసినదని ఆర్మియాకు జోసెపు గారంపిన తంత్రీవార్తకు మిత్రీయందలివా లేఖియ్యుత్తరము నీయలేదు. కాని బుడాపెస్టునందలి మిత్రీయందలి పత్రి నిధుల కిట్లాక తంత్రీవార్త నంపిరి. ఏ ప్రభుత్వమునా రధికారముండునో వారితో యనము శత్రుప్రత్యుత్తరముల నడుపుట ఆర్యకమైనను, కానసభ ఎన్నుకొనని ప్రభుత్వము ను మేయంగీకరింపజాలము.

స్థానికాది వార్తలు

ఆర్జునునాటు కేసు: ఆర్జునునాటు నై నకుకు రాష్ట్రానికి వెళ్లిన హరించినందుకు రు 150 లు జుల్మానా వేయబడినది. జుల్మానా చెల్లించనిచో 6 వారములు జైలు.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము: ఈ నెల 24 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు కాట్టుదా పీఠిలోనున్న మిమన మందిరమున పౌరశుక్లమునగూర్చి స్వామి బ్రహ్మనంద, జంటు నాథంగారు ప్రవచనముచేసెదరు.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభ: 16 తేదీని ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభ ప్రయోగముచేసిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభాచిత్త పీఠాసములలో 'దక్షిణాపి కా హైందవులస్థితి' కావించును. నమ: తత్సభవారు యాతీ గృహమునూడ జేర్చుట సమంజసము, అని సునర్లక్ష్మిరావు స్పష్టపరచుచు చాచియున్నాడు.

బీదలకు గృహవసతి: కలకత్తానగరమున బీదలకు సామాన్యసంపాదలకును ఆరోగ్యవంతులకు లగు గృహములకు కట్టించుటకుగూర్చి ఆలోచించుట కొక సంఘము నేర్పరుచుటకు ఈ నెల 21-వ తేదీని కలకత్తా కార్పొరేషను వారు తీర్మానించిరి.

ప్రీతురు కేపులు: మారకములేలు పెచ్చినందుక వికేళముల కేగువారిశ్చవలసిన కేపు పాకులకెక్కను తుచ్చు కొనటలో ఒకరూపాయి వెల 22 పెన్నులుగా లెక్కచూడబడునని బి. ఐ. ఎన్. ఎస్. పి. ఓ, కంపెనీలపక్షమున మెకనను మెకెంజీ కంపెనీ (బొంబాయి) వారు ప్రకటించిరి.

శ్రీ కృష్ణమందిరసభ: చెన్నపురి వెద్దువాయుని పేట వరదానా త్రివిధపుకేపి 87 వ నెంబరుగల గృహము నందు 1919 నెంబ. ఆగస్టునెల 28 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రం 6 గంటలకు తంజావూరు టి. పి. కృష్ణభాగవతులవారిలన ద్రౌపదీమాసంరక్షణ కాలక్షేపము జరుపబడును.

కనకరాజు స్మరణచిహ్నము, తుని: కలకత్తా కారణమున, ఆటకాండ్రకు భోజన సదుపాయములు జేయుట దుర్లభమగుటచే మా ఎనిమిదవ సంవత్సరపు పండెములు మా మూలముగా దనరాకండ్రలో జరిగవు. ఎద్దుకు జరుగు సదియు ముందు తెలియజేయుదుము—పొన్నాడ వేంకటరావు, బి. పి. కార్యదర్శి.

కన్యాకుమారిగము: వాట్సున అనునతనిభాగ్య వాట్సునసలియును భాంసను అనునతడును కలసి వాట్సునగారి తుమారై సహచారిచిరిని వాట్సున చెన్నపురి పోలీసువారికి తెలిపెను. వారు కలకత్తా పోలీసు వారికి తెలిసిరి. కలకత్తాలో స్థానికవారు భాంసనును వాట్సునసలిని వారితో నున్న ఏండ్ల బాలికను కట్టుకొని చెరసాలమున దుంచిరి.

భీషణక్రీడ: చెన్నపురి దొరతనమునకు భీషణక్రీడగా ఆర్. పి. గాగ్రామముగారు కలపుకుండి రాగానే పనిజేసెదరు. ప్రస్తుత మా పనిచూచుచున్న మెజోరీరాంకు గారు సిహూనువెల్లిన పిమ్మట గాగ్రామముగారు వచ్చునరకును పి. వై. జీ. కాంబెజా గారవని చూచెదరు. కాంబెజాగారి స్థానమున వాడ్సునరగారు రివిన్యూస్మెములు డిపార్టుమెంటు పనిచూచెదరు.

ఎం. ఎ. ఎస్. హైదర్, బి. పి. గారు: హైదర్ గారికి నెలకు 8500 ల చొప్పున హైదరాబాదు వై కామగారు జీతమిచ్చు చున్నారు. హైదర్ గారు దొరతనము జేసి దొరకార్యదర్శిగా పనిచేయుచు వైగా వాణిజ్యపరిగ్రామిక గ్రామక డైరెక్టరు జనరలుగూడ పనిచేయుచున్నాడు. వీరిని మరొకరిని తప్పరముల పాటు సంస్థానోద్యోగిగా నుంచుటకు ఇండియా దొరతనము వారి అనుమతివైని వైకామగా రంగీకరించిరి.

సుగుణవిలాససభ: నలనాటకము: ఈ నెల 24-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రం 5-80 గంటలకు విజ్ఞోరియా పునరుద్ధరమున సుగుణవిలాస సభ వారు కీ. శ్రీ. డి. కృష్ణమూచార్యులవారి నలనాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ఈ నాటకములకు వచ్చిన సొమ్ము బాలభట (ఇండియాను బాయి స్కూలుకు ఆసోసియేషను) సంఘమున కిచ్చబడును.

రంగూనులో భూకంఠము: బాప్టిస్టు కళాకాలాగృహమున పూర్తిగా కిద్దలమైనది. దానిని మరల కట్టించు కలసికంటే నష్టముకలిగినది. స్త్రీలుకంపెనీవారి భవనమునగూడ నష్టపగులు కనబడుచున్నది. ట్రాంప్లేంపెనీవారి మందిరమున నొకవెద్దుగోడ కూలిపడిగాని ఎవరికిని ఆపాయము కలుగలేదు. క్రీకటరేలులో చాలగడలలో పెల్ల లూడిపడినది. కెత్తీద్రులలో నొకవెద్దుఅడ్డును పగిలిపోయినది. ఫిఫ్తవోర్డులోని ఖంటు స్తంభమునందు వెద్దుబీట తీసినది ముందతలోగూడ భూకంఠమువలన గొప్ప అడటుకలిగినది. భూకంఠము కలిగినవెంటనే గొప్పకన్నము కురిసినది.

చెన్నపురి మహాదేవసభ: 21-8-19) సాయంత్రం 6 గంటలకు సభామందిరమున మా. రావుబహదరు బహ్యునరసింహేశ్వరశర్మగారి ఆధ్వర్యమున సమావేశము జరిగినది. చాలమంది సభ్యులుబిచ్చిరి. రాజప్రతినిధి చెన్నపురికి వచ్చినపుడు సభాసభక్తమును సమర్పించు విషయమునుగూర్చి ఆలోచింపబడినది. వార్షిక వివేక మామోదించబడినది. సభాధికారుల నియోజనము జరిగినది. ఆధ్యక్షుడు—మా. బి. ఎస్. శర్మగారు. ఉపాధ్యక్షులు—బి. ఎల్. ఎల్. ఎ. గోవిందరావు వయ్యారు, రా. బి. కలవల కన్నులు(కేప్టి గార్లు కార్యదర్శులు సీ. గోపాలమూసను, కే. పి. వీరరావునాచార్యులగారు, కోకాధికారి—ఎల్. ఎస్. వీరరావువయ్యగున్నారు. భర్తకర్తలు—రా. బి. వి. రంగాచారి, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు.

శ్రీ వేణుగన లీలావినోద భక్తజన సభ: ఈ నెల 24-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రం 4-15 గంటలకు టంకకాల పీఠి (మెంటుస్ట్రీటు) యందు తొండ మండలం హైస్కూలుకు ఎదుటి క్రేసీయందు 185-వ గృహమున బి. పి. హ్యు కీర్తి తంజావూరు నాగరాజభాగవతుల కిమ్మలగు కీర్తి మాన్ నుండ ర రాజభాగవతులు సీతాకళ్యాణమును గూర్చి కాలక్షేప మొనరించెదరు. ఆతేదీ మొదలు ఆగ్టోబరు 11 వ తేదీ వరకు ప్రతి శనివారమున ప్రతి ఆదివారమున రామానుజ కాలక్షేపము లచట వారివలన జరుపబడును. సాధారణముగా శనివారమునాడు సాయంత్రం 6 గంటలకు ఆదివారమునాడు సాయంత్రం 4-15 గంటలకు కాలక్షేపము లారంభమగును. మొత్తము 14 కాలక్షేపములు.

వంగదేశమున వైద్యులకు: యుద్ధమువలన మందులు దొరకకపోయినను భవము లేకపోయిననూడ గత రెండువత్సరములలోను పని బాగుగా జేరిగినది. పాతకాలము హెచ్చించబడి విస్తరింపజేయబడినది. కలకత్తా కాంబెజాపాత కాలయందు వెనక 850 వందలవిద్యార్థులకుమత్ర మెతావుండెను. ఇప్పుడు 500 వందలకి తావుకలదు. ఈ దక్కా పాతకాలలో వెనక 250 వందలకి మత్ర మెతావుండెను. ఇప్పుడు 400 వందలకి తావు కలదు. బరద్వాసులో 200 వందల చదువుట కొక పాతకాల ఏర్పరపబడుచున్నది. 1917-18 లో 1775 గురు విద్యార్థులు చదువుచుండిరి. సంవత్సరము 199 వందల కట్టుముల ను బడిసిరి. ఒకటి రెండేడ్లలో దొరతనమువారి పాతకాలలో ప్రతిసామున కట్టుములను బడెసినవారి సంఖ్య 250 కాగలదు. డెల్టాదియా పాతకాలలో సాయము 500 వందల కట్టుములను బడెయుండెను. ఇట్లు సాయము 800 వందల సమర్థులకు వైద్యులు లభింపగలరని కోవాల్సే ప్రభువుగారు నడిచిరి.

ఇస్టుయెంజాజ్వరము, చికిత్స: కొంట్, మిరియాలు, జీలకర్ర, అతిసుఖరం, గంటుబారంకి, తావినుపత్రి, నన్ను రాష్ట్రం, నన్నలవంగకట్ట వైదినులు ఒక్కొక్కటి కాలు రూపాయయెత్తు, మార్లముచేసి, పట్టుకండి, అనగా 48 అలస్సుల నీళ్లలోకలపి, నాలుగవభాగము వరకు వచ్చేలాగు కాచి కొంచెంవత్సరంవరకు రెండుమోతాదులుగా యివ్వ కలయును వత్సము గంజిశివ మరయేదిన్ని జ్వరంపోయెవరకు యివ్వకూడదు కేవలము కోజునకు రెండుపర్యాయము ప్రదయం సాయంకాలము యివ్వవలయును. జ్వరము కర్షణయెడల రిపర్యాయములూడా యివ్వవచ్చును. అని యొకడ్రావాయుచున్నాడు.

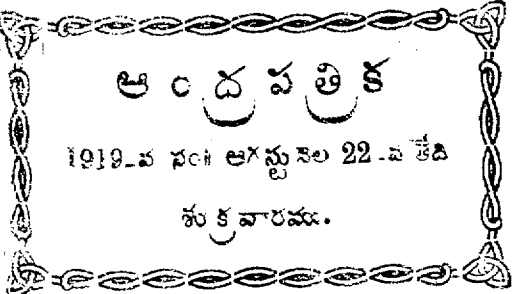
సుబ్రహ్మణ్యస్వామి గుడిని పడగొట్టుట.

వటవృక్షముల నరికివేయుట. ఎన్నూరు పౌరుల విజ్ఞప్తి. స్వక చెకపుట్ట దక్షిణపుగట్టున రైలుబాటకు సమీపమున నున్న కుబ్రహ్మణ్యస్వామి గుడిని పడగొట్టుటకును దాని సమీపమునందున్న కటవృక్షమును నరికి వేయుటకును రైల్వే వారాలోగించుచున్నారని తెలిసి తమమునమ్మితిని తెలుపుచు ఎన్నూరు పౌరులు చెన్నపురి కలక్టరుగారి కొకవిజ్ఞప్తి నంపి దాని ప్రతిని దక్షిణ యిండియా రైల్వేకంపెనీ ఏజెంటుకు గూడ పంపిరి. అందు వారిట్లు వివరించిరి. ఈ చిన్న దేవాలయమును ఈ విధాల కటవృక్షమును బహుపార్శ్వీనములు. ఎన్ని పురుషాంతరములనుండి భక్తులీ విగ్రహమును ఈ వృక్షము నారాధించుచున్నాలో యాకమునా రెగగనే ఎరుగరు. ఈ చెట్టుకింద నున్న పుట్టలోనున్న నాగుచువ్యుట్ట నాగులచవతినాడు గొప్ప యుత్సవము సృతి సాజునను జరుగును. అది గాక ప్రతి పండుగకును దేవాలయమునందర్పనాడికములు జరుగును ఇప్పుడు రైల్వేవారు వీరిని రూపమాన దలచిరిని తెలిసి చిరకాలమునుండి మేము చాల భక్తితో నారాధించుచుండుటచే మా కీవార్త కర్ణకకోరముగ నున్నది. కాన మీరు రైల్వే వారికి వ్రాసి ఈ పుట్టన్నమును మునింప గోరెదము. రైల్వే వారు జేయవలసిన పనులను చెరువుకు ఉత్తరమున చేసినచో వీరిని నిర్మూలించవలసినపనియే లేదు." ఈ విజ్ఞప్తి 18-వ డివిజను మ్యూనిసిపలు కమిషనరు మా. రావుబహదరు టి. రంగాచారిగారి ద్వారా పంపబడినది.

వంగదేశపత్రికలు.

1917-18 వ సంవత్సరములో నెట్లు నిర్వహించబడినో ఆవృత్తాంతమంతయు ఆధునకర్తయు వారొక నివేదికలో తెలియబరచిరి. యుద్ధముపట్ల దేశముపత్రికలుబూరిన వైఖి చాల సంకృష్టికరము. 1914-వ సంవత్సరపు ఆర్థికవస్థ ననుసరించి ఎక్సరిని క్షీంపలేదు. కొన్ని పత్రికలకు హెచ్చరిక తెలుపబడినది. అంతరంగిక రాజకీయ విషయములలో తప్పు తక్కిన విషయములలో మహమ్మదీయ పత్రికలు చాల కొంతమును వహించినవి. 82 ముద్రాలయములకు భరణత్తు కోరబడినది. 12 వార్తాపత్రికలకర్త భరణత్తు కోరబడినది. పత్రికలలో 8 భరణత్తు చెల్లించినవి. రెండు నాగి పోయినవి. నివేదిక వత్సరములో చాల విశేషము కలది కలదిలో చర్చింపబడినది. హామయము సమస్య. ఇండియా మంత్రి ప్రకటనముగూడ చాలతీర్చింపబడినది. చాలవిశేషముగ మార్పులు కావలయునని భేదానుపత్రిక లన్నియు గోరినవి. అంగ్లో ఇండియనుపత్రికలు చాలకోపమును గలిగించినవి. యుద్ధ విరాళములందును, సైనికుల జేర్పట్టుయందును, భేదానుకలమునాయత్త పరచుటయందును పత్రికలుచాల విశేషముగ సహకారముచేసినవి. ఈ రాష్ట్రీయం దరాజకీయము మొత్తమిశేషముగనన్నదో వాటికి తెలియదో లేక తెలిసినవి త్వము చేయదో భోధకదదన్నది. అందువలననే దాని నణచి వేయుట కొనసరింపబడినయత్తులకు వారు సమ్మతించలేదు. తేకరక్షక కాననము క్రమము వినియోగించబడలేదనియు దానిని వెంటనే రద్దుచేయవలయుననియు కోరబడినది. నిర్బంధితులను కోర్టులలో విచారణచేయవలయునని ఎంతయోనిచున్నదేయబడినది. నిర్బంధితు లొందినబాధ చాలవిశేషముగ పెంచివ్రాముబడినది. బీసెంటుగారిని నిర్బంధించుటవలన ప్రజలకు చాలకోపము గలిగినది. మహమ్మదీయు లాలోసాదరులను విడువవలసినవని చాలవిశేషముగ వాఢింప బడినది. ఆరాజకమును, రాజప్రోవామును ఎంతవరకున్నదో కనుగొనుటకు ఒకపంచాయతీ నియమింపబడునని దొరతనమువారు తెలిపినందులకు ప్రజలలో కొంత సంతోషము గలిగింది గాని ఇకముందు వీరివలన ఎంత బాధగలుగనోయిన భయముగూడ నుండెను.

అన్యదాబాదు విచారణ: నాడియారు రెయిలు కేసులో 20 వ తేదీని తీర్పు చెప్పబడినది. 9 వ ముద్దాయి కారి దాను బెవాకుగారికి సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. మోతీలాలు హిరలాలు, కాలిదాను కాళిగారులు నేరము నొప్పుకొనుటచే విడువబడిరి. సాథులలో కండధూలా, లాలూపులా, కంకరమానీలాలు, పురుషోత్తం, ఈశ్వరభాషీ, అమీను చంద్ర, బాడీ, నాగోటము ఖేనుచంద్రగారులు నాడియారు రెవీడెంటు మేజిస్ట్రేటు విచారణార్థ మంపబడిరి.

25-వ మద్రాసు రాష్ట్రీయ సభ

సుప్రసిద్ధకట్టణముగురించి మనము చింతించుచున్నప్పుడు, మద్రాసు రాష్ట్రీయ సభ గా రామనాథపురపు రాజగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమగుచున్నది. అధ్యక్షులు వాసికెక్కిన జమిందారులు. వీరిని ఆదోళనాకరణల తరగతిలో చేర్చి వీరిని తేలు. బాధ్యతలేనివా రని, వీరి నెవరును పిలువ నాహసింకరు. వీరు బ్రాహ్మణేతరు లగుటచే, దురభిమానపూరితు లని జప్తును వర్ణనా రయినను తెలుపజాలరు. అధ్యక్షిపీఠమునుండి, రామనాథ రాజగారిచ్చిన యుక్తన్యాసము ప్రజల మనోభావములను ప్రతిఫలించ జేయుచున్నది. దేశములో నున్న రెక్కల మూక్తిమించుచున్న రామనాథ రాజగారు ప్రజాశయముల కిటుల చేయుత నొసగుటచే జాతీయోద్యమమున కుత్తేజము కలుగుననుటకు సందియ ముండదు. అధ్యక్షులు వంజాబు వ్యవహారములనే ప్రథమమున వివరించిరి. రాజ్యాంగసంస్కరణములకన్న గూడ, వంజాబు వ్యవహారములే ప్రజలదృష్టి సథకముగ నాకర్షించుచున్నవి. ముందు రాజున్న లాభములకొరకు, ప్రస్తుత దృక్పథిని దేశము మరువజాలదు. జర్మను ద్రవ్యము వంజాబుదేశము తేరవని, బిసెంటుగారు ఇంగ్లండులో జెప్పిన వాక్యములకు, అధ్యక్షులు ప్రబలముగ నసమ్మతిని తెలిపిరి. ఆ మెయిర్లద సామ్యభార ముండి యున్నచో, హిందూదేశము నుండి వెడలక మునుపే ఆమె ఆధికారులకు తెలిపి యుండవలసినది. అటుల కానివని యెడల, వక్రకావితేభరి కొకరి కిట్టి విషయములను తెలిపి యుండుట మిగుల సపథ్యమని, అధ్యక్షులు నిష్పక్షపాతపరిచిరి.

వంజాబునుండి రామనాథరాజగారు తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును అసందిగ్ధముగ వెల్లబుచ్చిరి. సర్ కంకరనాయుడు, సర్ రవీంద్రనాథ తాకూరు వంటి మహామహులు అసమ్మతి సూచకముగ, నొకరు తమ కదవికి రాజీనామా నొసగుటయు, మరి యొకరు తమ బిరుదమును విసర్జించుటయు జూడ, వంజాబులో నవలంబించ బడిన చర్యలు మిగుల కఠినముగ నున్నవని తలచవలె నని, అధ్యక్షులు నడిపిరి. మాన్యు కొర్టును సాపేక్షవలసిన యుక్తము గలిగెనాయని, అధ్యక్షులు ప్రశ్నించుచున్నారు. దేశప్రముఖు లెల్లరును, అట్టి యవసరము గలగ లేదని యభిప్రాయపడిరి. ఓడ్యాయుగారి కరిపాలనము గూర్చి బహిరంగ విచారణ జరిగినగాని, న్యాయము గలగ దని రామనాథరాజగారు నొక్క వక్కాణించిరి. వంజాబు దేశస్థితి చక్కబడిన గాని, రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రజలను సంతృప్తి గొలువవు. ప్రజలలో బిటీషు న్యాయముపై విశ్వాసమును పునరుద్ధరింప జేయుట ముఖ్యవసరమని, అధ్యక్షులు గొనుచున్నారు. సంధిసాఫల్యముతో, రాజకీయ నిర్బంధితులందరకు క్షమాపణ యొసగబడవలసి, యహించబడెను. కాని, అది చేకూరలేదు. ఇకనయినను, నిర్బంధితులను క్షమించి విడిచి, తక్షణమే కాలెటుశాసనమును వక్రికా

శాసనమును రద్దుకరువ మని, అధ్యక్షులు ప్రభుత్వమువానికి హిత మొసగుచున్నారు. అధ్యక్షుల హితమును ప్రభుత్వము వా రనుసరించుట, శ్రేయస్కరము.

వీటికి దోడుగ, ఆర్థికదృక్పథి, విషజ్వరన్యాసము, స్కూలు శై నలు కరితవిధానము, మహమ్మదీయల అసంతృప్తి, మొదలగు విషయములనేకములు అశాంతిని ప్రజ్వలింపజేయుచున్నవి. తుట్టుతుదకు, రాజ్యాంగ సంస్కరణ మిలగూర్చి ముచ్చటించుచు, రామనాథ రాజగారు స్వకరిపాలనము హిందూదేశమునకు నూతనము గాదని చాచితకదృష్టాంతముల గనుబడిచిరి. పిమ్మట సంస్కరణపు చట్టమును విమర్శించుచు, ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము తీన్నగ కొనసాగనేరదని వీరు వ్యక్తపరచిరి. మాంటుఫర్డు విధానమునకు ప్రత్యామ్నాయ విధానమును, రాజగారు సూచించుచు, విల్లింగ్డను ప్రభువు గారు బొంబాయి రాష్ట్రపాలకులుగ నున్నపుడు తయారుజేసిన సంస్కరణ విధానమును ప్రాతిపదికగ తీసికొనవచ్చునని నడిపిరి. ఈ విధానము, ప్రాతకాంగ్రెసు విధానము బోలియున్నది. ప్రజలకిది స్వకరిపాలనాధికార మొసగుచు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వావశ్యకతను తొలగించుచున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్కరణ మనసర మని, అధ్యక్షులు నిష్పక్షపాతపరిచిరి. సంస్కరణముల చట్టపు సూచనలు కాంగ్రెసు తీర్మానముల కనుగుణ్యముగ మాటని యెడల, నయ్యది ప్రజలను సంతృప్తిపరుపజాలవని వీరు సూచించుచున్నారు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముగూర్చి రామనాథరాజగారి యభిప్రాయ మితిరుణమున నెల్లరచే గమనింపబడగలియున్నది.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యావశ్యకతను నిరూపించిన సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యూ, కీర్తి శేఖులగు గిల్మెను గార్లు, మింటో మార్లే సంస్కరణములు ప్రచురింపబడినపుడు, సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మురిష్టదాయక మని తేలుచుచిరి. ఇటీవల మదరాసు శాసన నిర్మాణసభకు జరిగిన ఎన్నికలు, ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము లేనిది బ్రాహ్మణేతరులు నిధ్యత్వము సంపాదించ తేరను భీతిని మొదలంట తొలగించుచున్నవని, అధ్యక్షులు కలికిరి. అయినను, బ్రాహ్మణప్రతికూలో ద్యమాభిమానులను శాంతి పరుచుటకు ప్రతి ముండలమునందు శాసనసభలలో బ్రాహ్మణేతరుల కొక్కొక స్థానమును ప్రత్యేకించి యుంచవచ్చునని, వీరు తలచుచున్నారు. అధ్యక్షుకోపన్యాసము, భావగర్భితమై తన రారుచున్నది. సుప్రసిద్ధులగు జమిందారులలో నొకరగు రామనాథరాజగారు సూతనాశయముల కట్ల నత్యంతాభిమానము గనుబడిచుట, కాలస్యభావమునకు నిదర్శనము. ధనికులగు భూస్వాములు సంస్కరణముల కభిముఖులు గారని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సూచించిరి. వీరియూహ సరి కాదని, రామనాథపుర రాజగారి యుక్తన్యాసము తెలుపకయే తెలియుచున్నది. కొరమాలిన జాతివిభేదములపై, రాజకీయోద్యమముల నాధారపరుపక, అన్ని వర్ణముల వారును దేశభక్త్యదయము నిమిత్తమై కృషి సలుపుచో, గమ్యస్థానమును సుకరముగ జేరగల రనుటకు సందియము లేదు.

విశాఖపట్టణపు సెటిల్మెంటు

విశాఖపట్టణముండలపు పాలకొండ సర్వ సిద్ధి గొల్గొండ తాలూకాల సెటిల్మెంటుకు, జె. టి. గ్విన్ను ఐ. సి. యస్. గారు నియమింపబడి, తమనివేదిక నిడివరకు తయారుజేసిరి. విశాఖపట్టణముండలమున, ఈ మూడు తాలూకాలే, గవర్నమెంటు తాలూకాలయి యున్నవి మిగిలిన వన్నియ జమిందారి తాలూకాలు. సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుగారు, ఈ తాలూకాలలోని ప్రజలు ఆర్థిక విషయములం దభివృద్ధి జెందుచున్నారని యభిప్రాయపడిరి. వేర్వేరు రకముల పంటలు పండుచున్నవని, వీరు సూచించిరి. అయినను సర్వసిద్ధి తాలూకాలో సముద్రపు భాగములంకు భూములు ఫలవంతము గావనియు, మురుగునీరు పోవుటకు తగిన వనరులు లే వనియు, వర్షము కురిసినపుడు విపరీతముగ కుడి నెల్లువ పారుననియు, తేనపుడు కాలువలలో నీరే యుండ దనియు, ఒక్కఫసలీలో కల్లపునీరుతో 100-కి 63 వంతు రెమిషను లీయవలసినచే వనియు, వీ రంగీకరించుచున్నారు. గొల్గొండ తాలూకాలో కల్లపుభూములు వర్షాధారముగు చెరువులపై నాధారపడి యుండునని, వీరు తెలిపిరి. గొల్గొండ తాలూకాలో, వెంకుటిండ్లుగాని, ముంచిదేవాలయములు గాని కాన్పింపవనియు, ప్రజలు చాల వెనుకబడియున్నారనియు, వీరు వ్రాసిరి. తాలూకాల స్థితియం దంతగ నభివృద్ధి గన్పట్టెను. అయినను, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుగారు 100-కి 18కి వంతున వన్నులను హెచ్చింప మని తమ నివేదికమున శిఫార్సు జేసిరి. ముండలపు కలెక్టరుగారు 100-కి 25 వంతున వృద్ధిజేయమని కోరిరి.

రయితుల స్థితి వినుకటి సెటిలుమెంటుకన్న బాగుపడినదనుటకు, సాగయ్యేది భూమి పస్తరింపబడుటయు, ధాన్యములకు ధం బెరుగుటయు, రాకపోకల సౌకర్యము లేర్పడుటయు, భూమినిలువ పెరుగుటయు, కారణములని సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుగారు తెలుపుచున్నారు. కాని, రయితుల కవసరముగు ప్రతివస్తువునకును ధర లెబ్బుల బెరుగుచున్నచో, కనువులమేర గుడ్డలు కట్టెలు మొదలగునవి లభింపక, రయితు లెబ్బుల కష్టపడుచున్నారో, యుద్ధపరిస్థితుల మూలమున రయితులెట్టి దుస్థితికి పాల్పడిరో, యీ తాలూకా ప్రజలు జీవనము జరుగక అన్యరాష్ట్రముల కెటుల వలసపోయిరో, మొదలగు విషయములను సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు గారంతగ సరకు గొనినటుల తోచదు. సంగ్రామపరిస్థితులు ముమ్మందు నిలిచి యుండవని వీ రభిప్రాయపడి యుండవచ్చును. సంగ్రామ పరిస్థితులవలన నేర్పడిన దుర్భరముగు నార్థికస్థితి యంతో చక్కబడునటుల గాన్పించదు. జీవితావసర పదార్థముల ధర లింకిను పెరుగవచ్చును. ఇట్టి సమయమున, భూమివన్నులను హెచ్చుజేయుటచే, ప్రజలు కష్టములకు పాలయ్యెదరని, మూహించవచ్చును. రివిన్యూబోర్డువారు గ్విన్ను గారి సూచనల నామోదించిరి. ఈవత్సరము ఏప్రిలునెల 5-వ తేదిన జరిగిన మదరాసు శాసననిర్మాణసభలో, గా. బి. వెంకటపతిరాజగారు, ఆర్థికస్థితిని తిరిగి విచారింపవలెననియు, క్రొత్తరేటులను తగ్గించవలయు ననియు కోరిరి. తగిన పరిశీలన గావించబడునని, ప్రభుత్వమువారు తెలుపుటచే, వెంకటపతిరాజగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించికొనిరి. తుదకు, ప్రభుత్వమువారును సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుగారి సూచనలతో నేకీభవించిరి. ప్రజల ఆర్థిక స్థితిని విచారించుటకు అధికారులును అసధికారులును

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Hours and Wages. Text of the Bills.

First Fruits of National Conference.

LONDON, August 21. The text is issued of the Bill for regulating the hours of employment, also the text of the minimum rates of Wage Commission Bill. Both were introduced in the House of Commons on the 18th instant. The former Bill provides that the number of working hours, exclusive of intervals for meals in any week, shall not exceed forty eight. The power to vary the normal hours of work, except in certain cases, is given to the Home Secretary, or the Minister of Labour, where recommended by the Joint Industrial Council, Conciliation Board, or the Trade Board, or when an agreement has been reached between organisations of employers and workers. Any hours worked in excess of the statutory working week shall be regarded as overtime. The decision as regards the amount of overtime and conditions under which it may be worked, rests with the Home Secretary or the Minister of Labour. Payment for overtime shall in no case be less than 25 per cent, in excess of the normal rate. The penalty for contravention will be a fine, the maximum of which will be £10 for each offence. The measure does not apply to domestic and outdoor servants, except in connection with trade for purposes of gain to persons holding responsible positions of supervision or management, to persons employed in a confidential capacity usually employed in manual labour to any master seaman or apprentice of a sea-going ship to persons whose employment is regulated by the Coal Mines Act, to any person employed in agriculture, horticulture or forestry. His Majesty's Council may in the event of war, or imminent national danger, suspend the operation of the provisions.

The latter Bill authorises the appointment of commissioners for purpose of enquiring into and deciding upon rates of wages, having regard to the cost of living in various districts and methods of bringing such rates into operation, of enquiring into the grant of exemptions from rates fixed in case of infirm and incapable workers and of exceptional cases, and making recommendations as a view to legislation.

Both Bills are the first fruits of the National Industrial Conference opened in February last. They will be circulated by the recess to the employers, Trade Unions and organisations, together with the scheme for the formation of a National Industrial Council, which, it is hoped, will be established in autumn. The Hours Bill is regarded as amounting to a revolution in industrial life, being the first legislative step in the hours of men other than the Miners. It agrees in every detail with the recommendations of the Joint Committee of the Industrial Conference except as regards agriculture, which the Trade Unionists wished to be included in the preamble to the Bill. It is recognised that all persons are entitled to an adequate living wage. Like the Hours Bill, carried out on points contained in the Paris Labour Charter.

The Dardanelles Commission

LONDON, August 20. The 'Times' states that the Dardanelles Commission finds the evacuation justified, and expresses surprise at Government's attitude.

Indian Marine

Home Leave for Officers.

LONDON, August 20. A correspondent of the 'Times' appeals for home leave for officers of the Indian Marine, which is largely overdue in many cases.

T cotton Trade.

Transfer of Mills.

LONDON, August 20. The representatives of the Operative Cotton Spinners Amalgamation and Cardroom Amalgamation are conferring and discussing the extraordinary number of transfers of cotton mills at big prices. The operatives are alarmed lest transfer should seriously affect future wages when world shortage in the cotton trade is satisfied and traders and manufacturers must race intensified competition elsewhere.

Brit and Persia.

The Shah's Visit. Journey to the Caspian.

LONDON, August 20. Reuter learns that British military and naval authorities are offering the Shah every facility to ensure his comfort and safety on his journey across the Caspian and the Caucasus. A ship will be placed at his disposal for journey from Batoum to Constantinople, and another warship for further journey if desired. The present arrangement includes a journey to the Caspian and October travelling "incognito" arriving in England at end of October. His entourage will be small including no ladies.

LONDON, August 20. Saint Raphael (var) large British seaplane, which will carry on large service, arrived here on August 18th and after left for Egypt, whence they will continue their journey to India.

Railwaymen's Demands.

Settlement Reached.

LONDON, August 20. Settlement has been reached in regard to the railwaymen's demands. The government has made an amended offer giving a maximum wage of fifteen shillings daily to drivers and eleven shillings to firemen including war bonuses. The railwaymen's executive will recommend acceptance.

Indian Reform Bill.

Mr. Stephen's Evidence before Joint Committee.

Advocates India's Government on Indian Lines.

LONDON, August 20. The former Calcutta Judge, Mr. Stephen, giving evidence at to-day's sitting of the Joint Committee, said he was of opinion that, when the Indian community as a whole was organised politically, it would be on caste lines. He did not think that Indians would get caste from their minds. He strongly advocated the development of India's Government on Indian lines. It would be an irreparable mistake to adopt the idea, in connection with the present bill, that what suited England would suit India.

Replying to Lord Sinha, Mr. Stephen said he did not think that the scheme in the Bill would work as it was expected to.

Continuing Mr. Stephen dwelt on the Indian strong disposition to copy instead of originating anything. There was an overwhelming amount of political talk in India, but not very much of political thought. He said he would like to see Indians produce a scheme for Government of India which would be distinctively Indian. He would try Indians in every position possible, even if they were unfitted, with the object of testing their capacity. He would make an Indian Secretary of State. He anticipated unsatisfactory effects, if the present bill were adopted.

Committee Adjourned.

The afternoon proceedings being terminated the committee adjourned.

America

League of Nations Draft.

President Wilson Rewrites.

LONDON, August 19. WASHINGTON:—President Wilson, in opening the conference with the Senate Foreign Relations Committee, said he rewrote his draft of the League of Nations in the light of paper by General Smuts who "seemed to have done some very clear thinking particularly as regards what was to be done to pieces of dismembered empire." Replying to a number of questions, President Wilson said that, in the event of the League considering that application of force against some power was necessary, the United States were not under any legal obligation to participate, but were under a compelling moral obligation. The League would prevent Japan from assuming any complete sovereignty over Shantung. Asked whether he thought Japan could be depended upon to carry out the promise in good faith, the President replied that he had every confidence that she would.

America's Captured Airmen Released.

Pursuit of Bandits.

LONDON, August 20. MARFA (TEXAS):—The captured airmen have recrossed the border safely. The ransom has been paid. The United States Cavalry have entered Mexico in pursuit of the bandits.

Canada's First General

Sir Arthur Currie Promoted.

LONDON, August 20. OTTAWA:—Sir Arthur Currie, commanding the Canadian troops, has been promoted to the rank of full General and appointed Inspector General for Canada. He is the first and the only General Canada has up to the present possessed.

Russia

The Silesian Trouble.

Due to Spartacist Agitators. Martial Law Proclaimed.

LONDON, August 19. BERLIN:—The State Commissioner of Upper Silesia has issued a proclamation declaring the Independents and Spartacists to be persons in Polish pay who have been disturbing the peace for months, and whose efforts have resulted in a strike, culminating in armed revolt and plundering on the 17th and 18th instant. Martial Law is, therefore, proclaimed. The right to strike is suspended and resumption of work is ordered.

Russian N. W. Government.

LONDON, August 20. Brigadier-general F. G. March of Indian army is stated to be responsible for the formation of the newly established Russian North-Western Government.

France

German Coal For France.

First Deliveries from the Ruhr.

LONDON, August 20. BERLIN:—Coal deliveries to France from the Ruhr region have begun, and exceeded a million tons in the first month.

Austria

Austrian Food Problem.

Mr. Hoover in Vienna.

LONDON, August 20. VIENNA:—Mr. Hoover has arrived to confer with the American Food Commission.

Hungary

West Hungary.

Union With German-Austria Desired

LONDON, August 20. VIENNA:—A meeting of the representatives of 231 communes of West Hungary passed a resolution in favour of union with German-Austria. The Magyar authorities endeavoured to suppress the meeting, and this resulted in sanguinary collisions between the gendarmes and the German population.

Mesopotamia

Future of Mesopotamia.

Question in the Commons.

LONDON, August 18. In the House of Commons, replying to Sir J. D. Reese, Mr. Montagu stated that the decision of the Peace Conference with regard to Mesopotamia was postponed until the future of the entire regions constituting the former Turkish Empire could be determined.

Turkey

The Shah at Constantinople.

LONDON, August 20. PARIS:—A message from Constantinople, dated August 18th, states that the Shah of Persia has arrived on board a British cruiser and that he will interview the Sultan to-morrow.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent)

By Wire.

Bombay

A suicide.

BOMBAY, August 21. Mr. Arthur Hemmingway, aged 39, chief Engineer on board the s.s. "Panayiotis," now lying in the docks, was found hanging dead by the neck in the funnel on board the ship last night. In the course of the evidence at the Coroner's enquiry to-day, it was stated that the deceased had recently a quarrel with Mr. K. A. Jenkins, Second Engineer. The jury returned a verdict of death from strangulation, deceased having hanged himself by the neck.

Prize Court.

BOMBAY, August 21. A prize court presided over by Mr. Justice Martin is engaged in hearing the case in which the Secretary of State has applied for the condemnation of the "Rheinfels," a former Hansa line boat. The ship was captured on the 7th August, 1914, near Bombay. On the 12th August, a motion was issued and was served on the parties concerned on the 14th August. Application was made for the condemnation of the ship and order was made after service of that motion. The hearing of the case is in progress.

Simla

Imperial Legislative Council.

Oath of Allegiance.

SIMLA, August 21. At the first meeting of the Imperial Legislative Council to be held on the 3rd September the following members will take oath of allegiance:—Sir William Morris, Messrs. F. C. Rose, H. MacPherson, W. A. Hertz, N. F. Paton, W. E. Crum, L. C. Porter, E. M. Cook, E. Burden, N. E. Marjoribanks, E. J. Montford, Pandit Mandan Mohan Malaviya, Rai Sahib Nathmal, Khan Bahadur E. H. Haroon, Jaffer Muhammed Ismail Khan.

Sir William Vincent will lay a statement on table showing the lists of magazines and journals proscribed from registered libraries by the Government.

On the motion of Sir William Vincent the Poisons Bill will be considered and passed. He will also introduce the Calcutta High Court Jurisdiction Bill, Indian Naturalisation Amendment Bill and Charitable and Religious Trusts Control Bill.

Sir George Lowndes will introduce the repealing and amending Bill.

Mr. Shafi will introduce Sea Customs Act Amendment Bill and also Provident Fund Act Amendments Bill. He will also introduce the census Bill.

Mr. Howard will introduce the Indian Coinage Act Amendment Bill and Mr. Mant will introduce the Land Acquisition Act Amendment Bill.

Frontier Situation.

SIMLA, August 20. A Press Communique says.—The Afghan troops commenced to withdraw from the Dakka front to Jalalabad and all enemy Laabkars in Khost have dispersed. Some inter tribal fighting has occurred in Bajaur. Other wise all is quiet north of Kurram. A small force of Miranshah, carried out further punitive measures against the villages southeast of Miranshah on the 17th a column from Idak also punished Wazir villages in neighbourhood of Baro Kbel. The latter column in slight opposition but suffered no casualties. A post on the border northwest of Dara Ghazi reported to have been looted by a large gang. Our Zhob column reached Fort Sandeman.

Calcutta

Press in Bengal.
A Year's Review.

CALCUTTA, August 20.

The report on the administration of Bengal for 1917-18 contains the following regarding the Bengal Press:—The attitude of the Indian Press in regard to war was, on the whole, satisfactory. No prosecution was instituted under the Indian Naval and Military (Emergency) Ordinance, 1914, as such indiscretions as came to the notice were dealt with by warnings from the Press Censor. Except in the matter of internal politics, the Mahomedan press exhibited a more restrained tone than in the previous years. Four leaflets were declared forfeited, and security was demanded from thirty-two presses and twelve newspapers under the Indian Press Act. Eight of the papers furnished security, two ceased publication in consequence of the demand. The main topic of discussion during the year was the question of Home Rule, particularly after the pronouncement of the Secretary of State overshadowing the early introduction of constitutional reforms. There was practical unanimity in the vernacular press, including the Moslem section, in the demand for substantial changes, and the attitude of the Anglo-Indian papers aroused considerable bitterness. Much interest was displayed in the war, recruitment of Bengali soldiers and the Indian branch of the Indian Defence Force. The Indian Press was either unable or unwilling to recognize the existence of organized revolutionary crime in the Presidency, and, in consequence, they failed to appreciate the necessity of the measures taken to combat it. The administration of the Defence of India Act was adversely criticised and its repeal was strongly urged. Much capital was made out of the refusal of the Government to bring the detenus to trial before regular courts, and highly coloured accounts were published of the hardships to which they were subjected. The internment of Mrs. Besant aroused much indignation. Criticisms of Mahomedan action of the press were directed particularly to the case of the Ali brothers, for whose release repeated demands were made. The Government of India's decision to appoint a Committee to inquire into conditions and anarchy in India was received with qualified satisfaction, and with considerable apprehension that this was merely a preliminary to a more repressive legislation.

Ahmedabad

Ahmedabad Tribunal.

AHMEDABAD, August 20.

The second Special Tribunal delivered judgment to-day in the Nadad default case. Accused No. 9, Kalidas Basha, was found guilty under Sections 126 of the Indian Railways Act and 149 of the Indian Penal Code, and sentenced to 7 years' rigorous imprisonment. The approvers Motilal Hirani and Kalidas Keshi, were discharged. Witnesses Shankar, Bhulu, Lallu, Fa'u, Shankar, Chundilal, Purshottam, Ishwarbhai, Amin Chand, Dajband Narotam Khemchand were sent down to the Resident Magistrate, Nadad, under Section 476 of the Criminal Procedure Code for trial for perjury.

United Provinces

Moslems and Turkey.

LUCKNOW, August 21.

An emergency meeting of the Council of the All-India Moslem League was held on the 19th instant, and it was resolved to cable the following message to the Prime Minister, the Secretary of State for India, the Hon'ble Mr. Yakub Hassan and His Highness the Aga Khan:—"The Moslems greatly alarmed at the reported approval by the British Government to internationalisation of Constantinople and the cession of Thrace to Greece. The All-India Moslem League strongly urges the British Government to desist from the policy which must create resentment, bitterness and discontent throughout the Moslem world, no settlement other than that repeatedly pressed being acceptable to Indian Mussulmans."

Burma

Rangoon Development Trust Bill,
Referred to Select Committee.

RANGOON, August 21.

The Burma Legislative Council today referred the Rangoon Development Trust Bill to a select committee. Mr. Morgan Webb, Chief Secretary, who introduced the Bill dealt with the various criticisms on its provisions and promised consideration by the committee of the claim that estate should revert to the municipality eventually. Other criticisms were the absence of appeal to law Court from tribunal and the prospect of interference with the old agreements relating to property.

Rangoon 'Times' Criticism on Frontier Expedition.

RANGOON, August 21.

Replying to criticism in the Rangoon 'Times' that officers on the frontier expeditions had not benefitted by the recent concessions so much as men as Sir Henry Keary stated:—"This is misleading as during the recent Burma Assam operations measures were taken to avoid causing hardship or loss to officers by appointing them to the Burma Military Police thus increasing their pay also by issue of special allowances of Rs. 7-8-0 to Rs. 10-0-0 daily to cover additional messing expenses and allowing them to pay excellent rations from S. and T. Corps."

Mysore

A Presentation Function.

BANGALORE, August 21.

Colonel Ryder, Surveyor General of India, who is on a visit here, presented medals and certificates to three surveyors who had done active service. The interesting function took place in the office of the 8th Party of the Survey of India, Southern Circle and all the members of the Department in Bangalore were present including Colonel Coldstream and Major Thulier. In his speech

Colonel Ryder said:—"We have met here to do honour to the Salonica Survey Detachment, who have brought great credit to the Department by the work well done under very trying circumstances. They have the unique distinction of being the first Survey of Indian Party to work in Europe. We have supplied survey parties as well for Mesopotamia, West, South and East Persia and East Africa. This could only have been done by ready volunteering from amongst the surveyors and draftsmen and several have lost their lives, and on this occasion, I should like to do honour first to Surveyor Ram Charan and Khulashab, who died in active service, but I wish to mention the excellent work of Captain Simons, who had charge of the detachment, and I knew when I heard that Captain Simons was going out in charge that work would be well done and two surveyors, Ghulam Rasul Khan and Mursi Abdul Azim, who won the Indian Distinguished Service Medal under circumstances which I will relate, for the production of the map beyond the line. Details were laid down from an aeroplane. The surveyors had to start out early often before dawn, to take up suitable positions. Every cover had to be taken advantage of and each map was supplied with a foot high, to make him work lying down. Great tact and judgment had to be shown in selecting the position. Surveyors, Ghulam Rasul and Abdul Azim were on several occasions seen and heavily shelled. The former on one occasion only escaped being torn to bits by tripping over some wire and falling flat, remaining in that position till he could safely crawl back to the trenches. Both surveyors, while working in this area, were continuously under heavy shell fire. Great credit is due to them for the manner in which they carried out their work. Ganpat Sayaji deserves special mention for the survey of the main road in the Strumitza Valley. During the retreat it was discovered that the road from Cestovo to Strumitza, a distance of about 30. kilos, as then on existing maps, was totally wrong. This necessitated a new survey of the road in the centre side. This he completed in 10 days. It would not be out of place to add a word of praise about Surveyor Mekham Chand, who along with Ganpat Sayaji tenaciously stuck to his work and was ever ready to undertake any arduous task under most trying circumstances."

Indian News.

About and Around.

BOMBAY, August 21.

Messrs. Mackinnon and Mackenzie notify on behalf of the P. and O. and B. I. S. N. Companies that they have received instructions that in view of the rise in the rate of exchange homeward passage rates are to be calculated at equivalent of outward sterling fares at exchange 1sb. 10d.

CALCUTTA, August 21.

At to-day's meeting of the Calcutta Corporation it was resolved to appoint a committee to consider the question of providing sanitary dwellings for poorer classes and for providing sanitary building sites for persons of moderate means.

SIMLA, August 21.

Total subscriptions for the new Indian loan up to the 20th instant are Rs. 14,42,87,000 inclusive of Rs. 98,22,775 in the shape of war bonds.

A Faridpur message says:—"A co-operative organisation known as Hurbur Co-operative Union, Ltd., has been started at Hurbur village within Bhanga Police station in this district mainly through the exertions of Mr. J. N. Roy, District Magistrate and Khan Sahab Moulvi Abdul Jani. About 50 villages have been included in the union which has been registered under Co-operative Credit Societies Act and such village will be treated as rural bank participating in benefit of the union. A co-operative stores, Ltd., has been started at Narpura in connection with the union for the sale of goods at cheap price to villagers residing within the jurisdiction of the Union and a dispensary, at agricultural society and a night school also have been opened at Narpura. At a nominal fee of a few annas, only members of union will be entitled to get medical help from the doctor attached to the dispensary where medicines will be dispensed free to out-door patients also."

Latest Telegrams.

LONDON, August 20.

PARIS.—The supreme council has received reports showing that the situation in Upper Silesia is very grave, miners in many parts being in a state of armed insurrection against the German authorities. The strikers have seized the towns of Kailowitz Press and Jasin. The French Military representative in Silesia suggests that troops under a French general should be despatched. The Polish government concurs. Latest news from Berlin claims that the situation is improving and that work is being partly resumed.

LONDON, August 20.

Viscount Grey sails for America about September 10th.

Mr. Cummins, British Charged D'Affaires in Mexico City, still remains there. Apparently Carranza does not intend to enforce the order that Mr. Cummins should leave.

The Bolshevik wireless message says: The enemy has occupied Kherson and Nikolaieff.

PARIS.—Advices from Zurich state that the Rumanians are preparing an offensive beyond the Dniester with the object of going up with Denikin's left wing.

LONDON, August 20.

PARIS.—The supreme council has decided to invite neutrals to supply information as to how they are able to co-operate towards economic isolation of Russia and to summon Germany to accept restrictions on German trade with Russia which neutrals

may be induced to impose themselves. Council's power of action is limited, because the United States does not recognise the state of war between Entente and Russia and refuses to join the blockade or to render help against Bolsheviks.

[Un-corrected.]

CALCUTTA, August 22.

Chittagong is at present existing practically under famine conditions. Mr. A. R. Lushman, President Chittagong Chamber of Commerce in his letter to the Food Controller, Simla and Deputy Controller of Shipping, Bombay says that the Chittagong market is practically bare of stocks of Burma rice, Akyab rice being no longer available for the import. Price of Moumein rice advanced from Rs. 13 to Rs. 17 per bag during the last three days and up-country buyers have bought all stocks available. Unless tonnage for rice for Chittagong was allotted promptly to Rangoon grain distress locally and in the tea gardens is to be anticipated.

CALCUTTA, August 1.

The Agent, Bengal Nagpur Railway has sanctioned double increments to the clerical staff of all departments to help them to meet the present high prices. Increments have been based on salaries the clerks were drawing on the 31st March 1919 and are to take the place of those already granted to some of the clerks from 1st April 1919. Clerks who received this double increment will not be ordinarily eligible for a further increase until 1st April 1921. In future regular increments to clerical staff will be granted from 1st April in each year. Only clerks appointed or promoted out of course between 1st April and 30th September inclusive of any year will be eligible for a further increase from the 1st April following. Clerks appointed or promoted out of course between the 1st October and 31st March inclusive of any year will not be eligible for a further increase until the completion of one year's service calculated from 1st April of next year. The question of grading of clerks of different departments is under consideration.

Yesterday Mr. J. G. Drummond, District Magistrate of Alipore was engaged in hearing the case in which J. B. Minet stood charged with culpable homicide not amounting to murder. The case for the prosecution was that on the night of the 2 June last Minet left his bungalow in motor car with three ladies and an Army Capt. Minet was driving near the premises of the Army Clothing Department when the car knocked down unknown Indian causing instantaneous death. Minet stopped the car for a short time and then drove off. A few days after the Police traced the car sent up Mr. Minet for trial. After examining witnesses the Magistrate framed charges under Section 41, P. C. and 16 of the Motor Vehicle Act. The accused in his statement said that he knocked down a mahila going down to hospital. He stopped the car and went up to the man who stood up and was talking to friend and said that he was all right. There were many cars passing about and the dead man may have been knocked down by any of them.

The Agents of the P. and O. Company inform that all homeward passage fares will now be charged sterling basis at the Exchange rate or 1 Shilling 1p per mail and intermediate shilling from the 31 Aug. The P. and O. special train has resumed running commencing with the S. S. "Nellor" which left Bombay the 18th instant. The train leaves Marseilles on Mondays and the cost first class accommodation including sleeping car is Rs. 165.

సంస్కరణముల సంఘము
ప్రీతిగా నాత్మను
అందరూ, ఆగస్టు 20:-కలకత్తా ప్రాంత నిధివరకు
జడ్జి పనిచేసిన ప్రీతిగా నాత్మను సంగ్రహమును వారి
యెదుట నాత్మనుచ్చిరి. భరతఖండమునందలి రాజకీయా
నుజ్జ్వలములను సేర్పాటులు జరగరలెనని సంతకములట్టి
సంఘమును విభజించుటయే కర్తవ్యమని గాఢపడిరి.
వర్తమాన భారతీయులు మరచిపోరా తరతవ్వ నున
కనుకూలమైనట్లు ప్రభుత్వమును వికసింపియును. ఇం
గ్లండుజేతమున కనుకూలమైనది భారతమునకు పనికిరచ్చు
ని విల్లనివయమై కలముట పారబాటు
అందరూ నమోదమున్నట్లు విల్లుగొప్పమైన సం
స్కరణ విధానము పనిచేయునని తాత్పర్యం లేదని ప్రీతి
గా నాత్మను నింపాప్రభుత్వ ప్రక్షింభ సమాధానము
చెప్పిరి.
సాక్షి క్రింది విషయములను జేసి:—భారత్
యులు ఇతరులను బాధి యనుకరింపరా గాని వారు
బుద్ధి నుపయోగించి స్వంతముగ యే తాకి కల్పనా
క క్తి కట్టుక. చాలమంది రాజకీయములను గురించి
మాట్లాడుదు లే గాని వాని వాని మే యాచిం
చువారు తక్కువ. భారతీయులకూలమైన ప్ర
భుత్వవిధానమును వారు కల్పించుకొని ప్రేమము. భార
తీయులకనేక కలియండకపోయినా సామర్థ్యమును
జరిపించుటకు వారి కన్నీ పదవులి. భారతసభివృద్ధిని
జరుగి భారతీయుల సొంత నియంత్రకు సమర్థము.
వర్తమానములను సంగీరించినవో కనుగు ఫలితము
కృష్టిరచనగ నుండదు.
మధ్యాహ్నము నాత్మనుభవించారని అప్పటి
కంతటితో నాగినను.

మెసపాటేమియా భావిస్థితి.

లండను, ఆగస్టు 18.—కామన్వెల్త్ లో మాంపేర్య గారు డి. డి. రీసుగారి కిట్టు సమాధానము చెప్పిరి: తురుష్క సామ్రాజ్యములోని అన్ని ప్రాంతముల భావిస్థితిని నిర్ణయించినగాని మెసపాటేమియా విషయము సంధిసభవారు నిర్ణయించిన కార్యవిధాన మనుసరించి రాదు.

అమెరికా

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 19:—ప్రతినిధుల సభ అధ్యక్షుని నిరాకరణమును లక్ష్యముచేయక పక్షం దీపము లుంచరలయిన నను చట్టమున కంగీకరించిరి. 228 సెంటుల చట్టమున కనుకూలముగను 101 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లనిచ్చిరి. ఇటువై సది సెనేటున కేగును.

అమెరికా వైమానికులు.

మార్సా, (టెగ్సాసు) ఆగస్టు 20:—నిర్బంధితులైన అమెరికావైమానికులు గుర్రజీవులగు సరిహద్దు ప్రాంతమున దాటిరి. వారి విడుదలకు కొంతసామ్యునిచ్చిరి. వోపిడిగాండను తరుముకొని పోవుచు అమెరికావారి ఆశ్రితదళము మెక్సికోలో ప్రవేశించెను.

నానాదేశ సంఘము.

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 19:—అమెరికా సెనేటుసభ యందలి విశేషముకాగా సభోపక్రమణసమయమున ప్రసిద్ధింతు విల్సన్ గారి కిట్టు చెప్పిరి:—జనరలు స్మిత్ గారి కాగితములను జూచి నానాదేశ సంఘపు చిత్తున కేను మరలవాసితిని. స్మిత్ గారి వారి ఇందుకుసూచి చాలవరకు ఆలోచించియుండెను. సభ్యుల దిగిన క్రశ్మల పెక్కింటికి బహుచెప్పయవర దీట్లనెను. ఒకప్పుడొకానొక దేశముమీద దాడివెడలుటావశ్యకమని నానాదేశ సంఘమువారు తలచు నెడల అమెరికా సంగ్రామ్యములు ఆందుల కంగీకరించి తీరవలయునని కొనసముక్తముగ నెట్టినిర్బంధమునలేదు. కాని నైతికముగ మాత్రమే ఆట్లుచేయుటావశ్యకము. జపాను పొటంగుంకటి నాక్రిమింతులంద లీరుతగినవయస్సును లొనరించును. జపాను ఈనియముల పరీకారము నడచుకొనునా యను పర్యవృత్తిర మొనగుచు నది తిప్పకుండ నడచుకొనునని నేను విశ్వసించుచున్నానని అతడు బహు చెప్పెను.

జర్మను

నైటిషియాలోనిస్థితి.

మార్షల్ లా ప్రకటన

బెర్లిన్, ఆగస్టు 19:—అప్పర నైటిషియాలోని స్థితి కమిషన్ గారి క్రకటనమున ప్రకటించెను. పోలండువారియొద్ద జెల్లుపుచున్న సామ్రాజ్యము, ఇండియోదెంటుల కొన్ని నెలలనుండి గందరగోళము చేయుచుండిరి. వారాప్రకటనలో చెలిపిరి. వారి కంత్రిములవల నులీలు వనిమానిరి. వారందరు చిరుగబాటుచేసిరి. 17, 18-వ తేదీలందు వారు దురాజములకు వోచుకొనిరి. అందుచే మార్షల్ లాను ప్రకటించిరి. మాత్రలిప్పదు పనమానుటకు వీలులేకుండ ఆ త్రువుచేసిరి. వారినివెంటనే పనిలో చేరుదునుచున్నాడు.

రుహరుప్రాంతమునందలి బొగ్గు.

బెర్లిన్, ఆగస్టు 20 —రుహరుప్రాంతమునందలి బొగ్గును పరాసుల కిచ్చుటకు జర్మను లంగీకరించిరి. మొదటి నెలలో వారు 10 లక్షల టన్నులకు వైగా నిచ్చిరి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయావారికి తిండిసామగ్రి.

వియన్నా, ఆగస్టు 20:—తిండిసామగ్రిని గురించి యోచించుటకై వియన్నాలో అమెరికావర్తము కలదు. వారితో సంక్రతించుటకు హూసగుగారు వచ్చిరి.

హంగరీ వడమటి భాగము.

వియన్నా, ఆగస్టు 20:—హంగరీ వడమటిభాగమునందలి 281 స్థానిక సంఘముల ప్రతినిధులు సభచేసిరి. ఆ ప్రాంతమునజర్మను ఆస్ట్రీయా రాజ్యములో చేర్చుచునాకు తీర్మానించిరి. అతభను భగ్గుముచేయుటకు మాగియారు అధికారులు యత్నించిరి. దానివలన పోలీసువారికిని జర్మను ప్రజలకును సంఘర్షణ జరిగెను. ఈభయము దారుణముగ కొట్టుకొనిరి.

సమ్యా

మారి వర్తమాన.

లండను, ఆగస్టు 20.—మారి కాన్ఫిరమెంట్, కాకన ను ప్రాంతములందు ప్రయాణము చేయువత్తును వారి కేయి బ్బుండి కలగకుండ ఆంగ్ల సైనిక వారికాధికారము కట్టుదిట్టములను చేయుచున్నాడు. భూములునుండి కానిస్టాంటినోపొలను రకును ప్రయాణ చేయువత్తు. డొకయుద్ధపుటోడ వారికి తోడుగనుండును. తరువాత బాడ కావలసియుండిన మరియొక యుద్ధపుటోడ వారివెంట వచ్చును. ప్రస్తుతము చేసికొనిన యేర్పాటుల ననుసరించి వారు నెప్టెంబరు అక్టోబరు మాసములందు క్రచ్చన్నముగ విరోధాదేశములందు సంచరించుదురు. అక్టోబరు మాసాంతమునకు ఇంగ్లండు చేరుదురు. వారిపరవారము అల్బయగ నుండును. వారి వెంట స్త్రీ లుండరు.

రుష్యాకశ్చిమోత్తర క్రభుత్వము

లండను, ఆగస్టు 20:—నూతనముగ నెలకొల్పబడిన కశ్చిమోత్తర రుష్యాక్రభుత్వమునకు తొలు ఇండియావైస్రయములో బ్రిగేడియరు జనరలుగ పనిచేసిన ఎఫ్ జి. మార్చిగారే ప్రాచీనాధిపతి తెలుపబడెను.

పారశీక చక్రవర్తి.

పార్సిస్, ఆగస్టు 20:—ఆగస్టు 18-న తేదీగలకొప్రాంతినోపొల సందేశము.—బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలో పారశీక చక్రవర్తిమగ రిచర్డికి విచ్చేసిరి. తేదీగోజున వారు గుల్తానుగారిని సందర్శించెదరు.

భారత హోమురూలుసమితి

అమెరికాదేశము

ఈ సమితివారు ప్రకటనార్థము ఈ క్రింది విషయములను మాకు బంపుచున్నారు:—గత రెండుసంవత్సరముల నుండియు అమెరికాలోనిన్న భారతదేశ హోమురూలు సమితివారు అమెరికాదేశమున నుపన్యాసముల మూలమునకు, కరపత్రముల మూలమునకు, భారతదేశవిషయమున సక్యవిషయముల నాదేశ ప్రజల తెలికవరచుచున్నారు. మరియు భారతదేశ సమస్యల గూర్చి తెలిసికొనవోవు అమెరికా విద్యార్థులయొక్కయు, ఇతరులయొక్కయు సోకార్యముల వీ గోక సమాచార సంఘము నేర్పరచియున్నాడు. భారతదేశముగూర్చి అమెరికాలో వ్యాప్తములైన దురభిప్రాయముల నీసమితివారు చాలవరకు తొలగించిరి. సంగ్రామ కారణముచే మేము అనుకొనినంత తృప్తికరముగ కృషి నుపకాలకపోయితి. మేము “యంగు ఇండియా” యను మాసపత్రికను ప్రకటించుచున్నాము. దీనిములముగ మనజేకపురిజన్మితి అమెరికావాసులకు చెలియచున్నది.

ఈసమితి 1917 అక్టోబరులో స్థాపితమైనది. అప్పటి నుండియు దీనికి 100 కాభాసమితులు చేర్పరచితిమి 1000 మంది సభ్యులును, చందాదారులును కలరు. ప్రతికాభయము ఈ దేశవిషయముల గూర్చి యెల్లరకు వెలుపుచున్నది.

మాసమితి ఉద్యోగులవలనను, అందు ముఖ్యముగ డాక్టరు ఎన్. ఎస్. వార్మికారువలనను, వేలకొలది భజన దృష్టి శాక్తియు నుపన్యాసము లొసంగబడుచున్నది. ఇంతవరకు కార్మిక, మత, విద్యా విషయములగూర్చి యుపన్యాసముల నిచ్చితిమి.

అమెరికా దేశయందలి వార్తాపత్రికలును, మాసపత్రికలును భారతదేశవిషయ పరిచరణమును చేయుట కంగీకరించి నవి. ఈ పని చాలదు. అందుచే వార్మిడ్ 1400 సెంటుల గృహము నమామా స క త్రి క ను ప్రి చు రి యుచుంటిమి. ఒక పుస్తకముల సుపు కూడ కలదు. ఇచ్చట భారతదేశమునకు సంబంధించిన గ్రంథములు లభించును. భారతదేశములకుగూడ వలయునెడల పుస్తకముల సంచెదము. ఇచ్చట నొక పతకసమిదిరమును యేర్పరచినాము. తగిన భవము చేకూరినతోడనే భాండాగారమునగూడ స్థాపించెదము.

మా సమాచారసంఘము భారతదేశములకు ఇచ్చటి రాజకీయ, వాణిజ్య, విద్యాది ప్రతిస్థాపనలగున్న సమాచారములు వెలుపుచుండును. భారతీయవస్తువుల నిచ్చట వత్తి కలలో గూడ ప్రకటింపింతుము.

ఈకార్యము లన్నిటికిని భారత ప్రజలు బాధ్యతను నై కొని మాకు చేయూక సొసంగుటవసరము.

ప్రకటన.

ఇందుములమున యెల్లరకు చెలియజేయునదేయనగా? గుంటూరుజిల్లా, ఇనగల్లగ్రామ కాపురమును, కమ్మకులను దును అగు మన్నవ శేషయ్యకుమారుడు వీరయ్యకు నేను దత్తుడనైయున్నాను. మరియు, ఇపుడు సదకు వీరయ్యగారికి పదకొండుమాసముల కయస్సుగల బిరసుదుగూడ గలదు. ఇట్టిస్థితిలో ఆయనకు మరి చాంచల్యకలిగి కొన్నియులు చులకజేసి, ఆభవము వ్యభిచారము వగైరా దుర్వ్యాపారములకు వ్యయకలదుచున్నట్లుం చెలియుచున్నది ఇదియుగాక సదకు నాదత్తుకొండెడును వీరయ్యకు మరిచాంచల్యక యున్నందుననే మాకుటుంబమునకు కావలసిన యావత్తువ్యవహారములు మా బాపగారు లాపు నాకయ్యకుమారుడు వీరయ్య జూచుచున్నాడు. కావున, ఆయనయొక్క శేఖండా మన్నవ వీరయ్యగల్గ శేఖబడికలూటి వ్యవహారము యోయినకు మాకుటుంబము వొప్పుకొనుటలేదు. గనుక, సదకు మన్నవ వీరయ్యగారిగల్గ యెవరైనను మాకుజేసి వ్యాయించుకున్నటువంటి యేలాటి దస్తావేజెను మాకుటుంబమునగా, మమ్ములనుగాని, ఏవిధముగా జవాబుజేయదనిచ్చి, ఇందుములమున చెలియజేయుచున్నాను.

ఇనగల్లు, 10-8-1919. మన్నవ పున్నయ్య.

వార్తాపరణిస్థితి

1919 సం. ఆగస్టు నెల 22-వ తేదీ శుక్రవారము.

కర్మాచరణము	అర్హతగోచరము	అర్హతగోచరము	అర్హతగోచరము	అర్హతగోచరము	అర్హతగోచరము
	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాలపురము	87.4	78.8	0.81	26.65	21.49
వికాపట్టణము	92.9	77.1	0.22	11.87	15.93
కాకినాడ	89.9	76.5	1.18	11.85	16.04
బందరు	93.8	76.2	0.15	20.82	17.69
గుంటూరు	9.72	75.4	0.58	17.89	15.77
నెల్లూరు	99.6	77.4	0.89	8.68	7.87
దుద్రాము	95.8	74.1	0.14	10.55	10.58
మోదరావూరు	85.5	78.5	...	17.02	17.73
అనంతపురము	97.0	75.1	...	11.76	8.90
ఇక్ష్వారి	95.5	74.2	...	1.66	8.25
కర్నూలు	93.2	76.0	...	8.52	18.52
కడప	99.4	75.8	0.80	15.83	12.94
తెంగుకూరు	84.0	67.6	0.86	20.28	16.26
నెల్లూరు	95.4	77.8	...	16.76	15.42
కేలము	83.7	71.8	0.88	10.82	18.18
కోయంబత్తూరు	89.0	71.8	0.07	6.26	7.81

కొన్ని క్రితములలో తప్ప వాయుభారము కొంచెము తగ్గుచున్నది. వాయుతరంగములు తగ్గుతముగ వీరుచున్నవి. యుతుపవనము మలబారునకు వ్యాపించెను. తేకాంతర్భాగమునందు అంతమాపు లేదు. మలబారులోను, తేకాంతర్భాగములోని కొన్ని స్థలములలోను తప్ప వేడి తగ్గెను. చెన్నపురి దక్షిణతీరమున తప్ప వడివేడి యెక్కువగ నున్నది. తూర్పు తీరమున రాత్రివేడి తగ్గుత తక్కినవోట్ల అది అధికము వాయువునందు, అర్ధగత మామూలుకంటె అధికముగ నున్నది. వడమటి తీరమున వచ్చును తగ్గుచున్నది. తక్కినవోట్ల మమ్ము కొంచెము వచ్చెను. నర్కాసులూరు, దక్షిణాదిని వర్షించెను. కడపలో రిడుక్కులు, కాకినాడ గోపాలపురములో దుక్కి వర్షము వడెను. మలబారు తీరమునందు వర్షము తగ్గుత.

వాయుతరంగములు వృద్ధియగుచున్నవి. ఇంతకు మించి ఆగ్నేయ భాగమునందు వర్ష లక్షణము లనుకూలముగ నున్నవి.

ఎడ్వర్డు. బి. రాను
ఆక్రింగు వార్తాపరణి కావ్యము.

వ్యవస్థాపకములు

(0)

వంశాబిరుద బాధపడుచున్నవారి సహాయార్థము ప్లాంట్లను నిర్మించి ఇప్పటికి రూ. 80,000 లైనది.

మేజరు జనరలు నెహెరియలు బర్మా దీప్తముగాదు మరలించి.

క్రొత్త ఋణము:— 20-వ తేదీనకు రుణము రూ. 14,42,67,000. యధ్యక్షులవర్గములకు రూ. 98,32,775 లు.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము వారు సంవత్సరము వకు రెండు వర్షాలయము (వ్యాసదీక్ష) వి. ఏ. తరీఖను చేయుచుందురు.

రైతులబోధలో 80 ఏండ్లుసభ్యులుగను, అనేకసంవత్సరములనుండి గాని కధ్యక్షులుగను ఉండిన ఆనంద్విల్ మాధుర్యగోపాల్ గారు ఇన్వెన్షులు మరలించి.

సాక్షులనేకమంది ఇండియా మెససాపేమియాలనుండి రావలసి యుండుటచేత వాయుదా నీయలసిన దని ప్రేటలు గారు కోరినందున రెండుమాసములు వాయుదానములైనది.

1914 ఆగస్టు 7-వ తేదీన బొంబాయిసమీపమున వట్టు పడిన "రెయిన్స్ ఫెల్స్" అనుయోధుడు ప్రభుత్వకళ్యణు తేయకునిదని ఇండియా యంత్రీవెట్టక దరఖాస్తును వ్యాజముయ్యి మార్చినగారు (బొంబాయి) విచారించుచున్నారు.

వి. జి. హార్మియనుగారు బొంబాయి స్నేహితులలో జోకరికి జూలై 27 వ తేదీ నిట్టుచాగిరి. "కొలమానములలో నేను మరల బొంబాయికివచ్చుట కావంత సంతకమును లేదని నాస్నేహితులతో చెప్పెను."

జూలై 26-వ తేదీన బొంబాయిలో బయలుదేరి టిప్టా మెయిలు స్టేషను 15-వ తేదీన మార్చినను చేరెను. 7-వ తేదీ వాటి కపాటునవట్ట కొని లండనునందెచ్చుచున్న నిర్వాణా స్టేషను 16-వ తేదీన పార్టునెడ్ చేరెను.

వాన్వాయాస్టేషను ఫిఫ్తవందన అర్ధము వాయుం గ్నెగారు 20 వ తేదీనాటి రాత్రి మరలించిరి. కంతయనకురితామండెను. రెండవ ఇంజనీయరు కరినవైదదని తెలిసెను. అయినను అర్ధముగాను అర్థిహాస్య సెనెరించుకొనిరిని వ్యాధి తీర్చునెను.

సరిహద్దు ప్రాంతములలోని స్థితి బోషినదిమిది వశితు గాగ్రామములోని వాడు తిన్నగ నుండవలెనను వారిని దండించిరి. సాండియను కోటవరకు విమానములు వెళ్లి చూడగా కేతువులు గుంపులకు చేరుచున్న వాడ కనిపించలేదు. జోహారునుండి బయలుదేరిన నైరుతి లాకలు చేరిరి.

ఫారిన్సునుండి ఇట్లు తెలియుచున్నది. ఈచండలములో పారిశ్రామ గ్రామములను నర్మదానదీతీర్థ యూనియను (లిమిటెడ్) స్థాపించబడినది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు దానికచాలవరకు కారకులు స్ట్రోక్స్ సానైటికూడ స్థాపించబడినది. యూనియను మెంబరులు పేదవారి కుచిరముగ నావధులిచ్చుట కోక బోషధాలయమును కూడ స్థాపించిరి.

బొంబాయిలో అర్థిక, సాంఘికకామ్రానుల నేర్పుటకు ప్రత్యేకముగ నొక పాఠశాలను పెట్టవలయునన్న ప్రత్యేకముతో నానెనెలువారు ఎన్. చందూలాలు గారిని అర్థిక చరిత్రలో తరిగోధు కామ్రాను నేర్పుకొను సమిత్తయన, సాంఘిక తరిగోధక కామ్రాను నేర్పుకొనుట కింకొక పట్టభద్రుని ఇండ్లందున కంక నిశ్చయించిరి.

నర్ కాన్టీజనంగీరు మిదకేను:— నర్ కాన్టీజనంగీరు గారి గుర్రాలకాలలో పాటకుద్దయను నర్కలేదని మేజరుహార్మయ విర్యాదులేనెను. అకేనులో బొంబాయిచీఫ్ ప్రెసిడెన్సీమేజిస్ట్రేటు తీర్పుచెప్పిరి. అక్కడ అవశిష్టముగ నున్నది నిజమేయని తీర్పులో వారు వ్రాసిరి. రెండు నెలలవరకు పాటకుద్దయనకు ధంగగరమైన వనలను చేయకుడదని వారు ఉత్తరువుచేసిరి.

చిత్తూరు పురపాలక సంఘము:— 1919 సం. రం ఆగస్టు నెల 14 తేదీ గురువారం సాయంత్రం 5 గంటలకు చిత్తూరు సంకపేట అర్ధవైక్య లండనును చిత్తూరుపురపాలక సంఘసభ్యులగు పాట్టి శ్రీనివాసులు శ్రీశ్రీ గారి యాజమాన్యమున, శ్రీరామచంద్ర పుస్తకభాండాగారమునందు సభచేరి టి. సంజెకమాకు శ్రీశ్రీగారికి కాననసభాసభ్యుల్య మనకు వార్షింది చున్నందు నిట్లే ప్రత్యప్రతినీధ్యము సెనంగవలయునని యోగ గ్రహముగా తీర్మానించిరి.

సరిహద్దులందలి నైనికోవ్యగులు సరిహద్దులందు వని చేయుటకు పంపిన నైనుకులను, నైనికోవ్యగులను చేయబడిన సుదూరములలోన నైనుకులే గాని ఉద్యోగులకేమియ లాభము కలుగలేదని రంగూన ప్రెస్సిడియెన్సీ ప్రాసెక్. ఈవారి అసభ్యులు. నైనికోవ్యగుల కట్టిపెట్టెను కలుగకండ ఏర్పాటులు చేయబడినది. ఆహారవిద్యయుల ధరలు పెరిగినందుకు వారికి కృత్యేకముగ 7½ మొదలు 10 రూపాయలవరకును మజూరిలిచ్చబడినది. మంచిసరకులను వారు కొనుటకు కూడ తగిన యేర్పాటులు చేయబడినది నర్ హెన్రీ తీరుగారు నుడిచిరి.

స్వల్పసభ:— కడప పురమునందలి శ్రీరామకృష్ణ కమాజ కార్యనిర్వాహకసభ్యులు 17 వ తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు సమావేశమయి నందు వి. వి. యన్ అకధానలు గారు వి. ఏ. వి. ఎల్ ఆధిపత్యమున అవసరసభ నొకదానిని కూర్చి ఈగున తీర్మానములను ఉపపాదించిరి. శ్రీరామకృష్ణ సమాజపు కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో నొక్కొక్కరూ చాల కాలముండి క్రధాధిప్తులతో సమాజకార్యములను నడపుచుంచిన వానిలికొను రామానజరావుపంతులు వి. ఏ. గారి మరణమునకు సామాజికులు క్షీణల దుఃఖపడుచు వారి ఆత్మకు కాంతి కలుగ ప్రార్థించుచున్నారు. — నీరవురం రామకృష్ణయ్య కార్యదర్శి.

రంగూన పురాధిర్భు చట్టము:— రంగూన పురాధిర్భు చట్ట చిట్టకు ప్రత్యేక సమయమువారు యోచించునట్లు 21-వ తేదీన బర్మాకానను సభ వాడతీర్మానించిరి చిట్టకు ముఖ్యకార్యదర్శి మార్షను కెల్సుగారు ప్రత్యేకవెట్టి స్థలము వాక్కు విరకు నునిసిపాలిటీవాంకే యుండెట్లు కమ్యునీకాడు యోచించుదురని వారు చెప్పిరి. చిట్ట విషయమై ఆక్షేపణలకు వారు సమాధానము చెప్పిరి. బ్రున్రువాడుచేసిన నిర్ణయము నెనికోర్టులకు అప్పీలుచేసికొనుట కధికారము లేదనియు ఆస్తి విషయమై ఇదివరకున్న యేర్పాటులలో జోక్యము కలిగించుకొనుటకు నీలుండుననియు ఆక్షేపణలున్నవి.

యోగవార్ధిక మహమ్మదీయ సంఘము వారు 19 వ తేదీన సభచేసి ఈక్రింది తీర్మానము నేకగ్రీవముగ నావూదించి దాని క్రధానమంత్రి, ఇండియామంత్రి, ఆనంద్విల్ మాధుర్య మార్షె, ఆగాఖాను గారల కంపుటకు నిశ్చయించిరి. "కన్ స్టాంట్ నోషియ సంకర్షాశియము తేయుటకును, ప్రభువు గ్రీవన కచ్చిచేయుటకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారంగిరించిరి తెలియగ నే మహమ్మదీయులు చాలభయము సెందిరి. మహమ్మదీయులందఱికిని కోరము గలిగించు విధానమునకు సమ్మతింపవలదని ఈసంఘమువారు ప్రట్టుదలతో కోరుచున్నారు. ఇదివరకు మేము పలుసారులు చెప్పెను, వచ్చిన ఏర్పాటుకంటె నేరొక యేర్పాటునకు ఇండియా మహమ్మదీయులెంగిరింపదు."

మాన్యుయల్ ట్రైనింగు సెంటరు:— ఈ నెల 15 వ తేదీ తెనాలిలో గత సంవత్సరము స్థాపించబడిన మాన్యుయల్ ట్రైనింగు సెంటరుకు ఇన్స్ పెక్టరు సి. ఆర్. హార్టెల్ దొర వారు సందర్శించిరి. ఇది బహుళ: ఈయట్టుపట్ల జిల్లాలలో ప్రభువుమన తెనాలిలో స్థాపించబడినది. ఇంతవరకును విద్యా సంబంధమైనట్టిసమయ అట్టవలలు చిత్రలేఖము మొదలగు చేతిపనులు ఎక్కిమెంటరీ పాఠశాలలోని బాలరకు నేర్పబడుచున్నవి. దొరవారు పాఠశాలను దర్శించి వని చాల స్పష్టీకరముగ నున్నట్లు అభిప్రాయపడిరిని తెలియరచుచున్నది. యారెంజిపాఠ శాలల నతో అన్వేషించు యన్స్ పెక్టరుగారు మ. రా. శ్రీ హరి పేరయ్యకామ్రాగారు ఈసెంటరు విషయమై చాలకృధురవించి యిది భాయముగా నిలుచునటుల పనిచేయున్నారని పిలుటకు సంతోషించు చున్నాము — ఎ.వి. కామ్రా, తెనాలి.

సామాజ్యకాననసభ

నెవ్వంబరు 8 వ తేదీన సమావేశమగు సామాజ్యకాననసభలో ఈక్రింది సభ్యులు రావర క్రి: కమాణము గైకొందురు: నర్ విలియము మారిను, ఎఫ్. సి. రోహ, హెచ్చి, మెగ్నస్సును దల్లియు. ఏ. హార్టి, ఎన్. ఎఫ్. పేటను, దల్లియు, ఇ. క్రెమ్ ఎల్. సి. హార్టు, ఇ. ఎం. కుల్, ఇ. బర్నెసు. ఎన్. ఇ. మాల్కోరాన్సు, ఇ. జి. మాంట్యుర్లు, పండితమదన మోహన మార్కెట్, రావుసాహెబు నాత్కర్, భాకబహద్రు ఇ. హెచ్చి. హార్మియ, బావనమహ్మదు ఇన్స్ పెక్టరు గారు.

రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడిన గ్రంథాలయములం తయోవుత్తముండగుడదని నిషేధించబడిన వాటివట్టికను నర్ విలియము విస్సెంటుగా రర్పించెదరు. నర్ విలియము విస్సెంటుగారు పపాదించి "విమలచక్రము" అలొచింపబడి కానింకబడును. విస్సెంటుగా రీ కిందిచట్టములనుగాన ప్రవేశపెట్టెదరు. కలకత్తా హెజ్డల్ అధికార వ్యాప్తి నిర్ణయించుచట్టము స్వాభావికముగ నెకరు భారతీయులకు పరిగణింకబడుదురను కానన ప్రకరణ దాన కర్మాది సంతుక కర్తృత్వ చట్టము.

నర్ జార్జి రాంధెనుగారు కాననముల రద్దుచేయుచు శ్రీత్ నరణలను ప్రవేశపెట్టుచును ఒక చిట్లు ని పపాదించెదరు.

సాఫీగా రీక్రింది చిట్టల నుపపాదించెదరు. సమాద్యి నుంకముల చట్ట నరణ ప్రాధిదేయ ఫుడు చట్ట నరణ కాన్సును చట్టము.

హోల్డర్ గారు భారతీయుల నానెముల కాననమును సరించుచు నొక చట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరు. భూమ్యా క్రి: మణ కాననమునకు సరణగ ముంటు గారొక చట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరు.

నరన్యతి సంఘము బర్మో:— ప్రెసంకుమవారి నెల 28 తేది రాత్రి 9-30 గంటలకు "నాటి విలస నాటక భవనము" కి. జి. కోలాచలము శ్రీనివాస రావుగారిచే రచింకబడిన లగ్నకు నాటకము శాంధ్రభావమును బ్రదర్శించురు. వైవాటకముకుండి రాబడు ద్రవ్యము కీర్తిశేషులైన కోలాచలము శ్రీనివాసరావుగారి భాషక కార్యక్రమమున కొంకబడునుగాన శాంధ్రజేభాషాభియాన తెల్లకు వైసంఘమువారి యధ్యయనకు దోడ్పడి ప్రోత్సహా వరచతులనునని కోరునాడు. చచ్చుపట్టణం ద నేక బంగారుపతకములను కమమము బడిసిన విశ్వకాథరావుగారు వై వాటకము నందు "నీక" పాత్రకు ధరించుదురు. — ఆంధ్రజేభ భాషాభియాన.

బాపట్ల తాలూకా గ్రంథాలయ సంఘము:— ఈ సంఘము నావమాత్రముగా నున్నదని చెప్పట కెంతయుఁ జింతించుచున్నాను. అయినను, క్రిన్ద సంస్థాపనముల: బునరుద్ధరించుటే క్రమశిలాలపు యువకుల కర్తవ్యమని యెల్లరకుఁ దెల్లంచే. కావున, ఈతాలూకా సంఘముయములు కార్యాచరణ మండఁ దెట్టిరలసిన బాధ్యు, గ్రంథాలయోద్యమాభియానల యుండగలరు. కాన, సంఘముయముల లయలో తెట్టుట స్థాయింంపువున్న ర్వాణము ద్వితీయ తాలూకాగ్రంథాలయ సభాసమావేశము, ఇతర విషయములను గురించును, చర్చించుటకు తాలూకాయందలి గ్రంథాలయ కార్యదర్శులుగాని, గ్రంథాలయ సభ్యులుగాని, నెవ్వంబరు నెల 20 - వ తేదీకి, ఆంధ్రవాణి గ్రంథాలయ కార్యస్థాపనకు హాజరై కార్య నిర్వాహకసభ నిర్వహ్యులుగా నెరవేర్చు ప్రార్థితులు — కేశవ రావు. — ఇంగ్లం.

కావలెను.

గుంటూరు జిల్లా, వంగోలు తాలూకాబోర్డులో చేరిన కొత్తకట్టణము లోకల్ ఫండు ఆస్పత్రిలో వని చేయుటకు మెట్రిటీ ఆస్పత్రిలో తరిఫీతు అయిన మంత్రసానులు కావలెను. నెల 1-కి ర్పు 15 లు జీత మియ్యబడును. 1919-వ సంవత్సరము నెవ్వంబరు నెల మొదటి తారీఖులోగా దరఖాస్తులు ప్రెసిడెంటుగారికి చేరవలెను.

(1782) (Sd) డి. కృష్ణయ్య, (వెసిడెంటు, తాలూకాబోర్డు, వంగోలు.

రోహితకారిషములు

మన్యపువ్వరము నున్నగు నన్నివ్వరములు వీవభివృద్ధి కాలేయాభివృద్ధి కడుపుపుట్టుట నున్నగు వ్యాధుల కిది మంచివారు. ఒక సీసా నెల రు 2-12-0 మాత్రమె.

డాక్టరు డబ్ల్యూ. ఎన్. దీక్షిత్ పూనానగరము.

జూబులు

విలేఖకులకు సూచన.

(1) భరతమాత్య గీతములు. (2) వె. సీ. దా. (3) నన్నయభట్టు. (4) సు. గు. (5) శృంగ. (6) ఏలూరు ప్రిడర్లు. (7) బృ. రం. (8) చ. స. (9) ఆంధ్రమహాసభలు. (10) కే. జి. హె. (11) కొ. భో. (12) పో. న. (13) ఏ. రా. (14) వై. యస్. నాయుడు. —విలేఖలకు ప్రతు రింప జాలము. —సంపాదకుడు

I

ఒక సంవత్సరము.

అయ్యో, 16 ఆగష్టు 1919 తేదీని తాతా రామమూర్తి గారు మానకాద్యలబంధువుల విషయాలి అని స్లోకము వ్రాసియున్నారు. అందు జీడిగింజలు దూలగొండి కాయలు ఉన్నవి. అట్టిరస్తువులగారి తగిలితే శరీరమునదగ్గులు ఉబ్బుట కలదు. ఇంట్లోతలుపు తేసి భూపము చేయవలెనని వ్రాసి యున్నారు. అట్లుచేసినను ఇంట్లో నున్నవ్యులకు పొకతరులకు మానదు. పొకతరిగిన ఏమిబాధించునోయని అట్టి ప్రక్రియ చేయుటకు సంజేనముగా ఉన్నది కావున వైరెండువస్తువులకు సరి యగు కుద్ది ఉన్న ఈ ప్రతీక ద్వారాగాని భవ్యంతరి అనే ఆంధ్రవైద్య ప్రతీక ద్వారాగాని తెలుపుచునది విన్నవించువాడను. లాల్ల అంగర కట్టాభిరామాచార్యులు.

II

అంగలూరు తాలూకా పాఠశాల.

అయ్యో, ఈ పాఠశాలనుగురించి అంగలూరు వాస్తవ్యులు ఈ నెల 14-న తేదీ ఆంధ్రపత్రికయందు వ్రాసినవిషయ మెంతయు సరసీయమున ఆచరణీయము నై యున్నది. ఈ మాతన యంగదయారంభమున నగ్గిరికాతియు తమతమహక్కు స్వాతంత్ర్యములై పోరాడు నీసమయమున శ్రీవిద్యాభిరుం డేమి గ్రంథాలయోద్యమమునందేమి ఒక్కొక్క మాతన సంస్కరణమున పరీక్షాపెట్టుట యందు తోడిగాములులకు తోడి పట్టణములకు అదర్శప్రాప్తియయిన అంగలూరు పురంబున జరిగిన నీ వింతచర్య యెంతయు విశాసపూరితమయి యున్నది. నెలకు 1050 మంది హిందూసంఘమునుండి శ్రైస్తవమతము స్వీకరణ మొనర్చుకొనుటకు ఏంజిఫోరసివత్తు. ఇంకెంతకాల మునకు ఏని దుర్భరదాశ్యమునుండి విముక్తికొందించెదరు? ఇం ఎంతకాలము విద్యకానందక ఎడమెడముగా నుంచెదరు. మీ బాలికారత్నముల పాఠశాలకంఠక మీరు సమైక్యజీవన దెందు లకు? ఈ క్రొత్త సంస్కరణమునందు మీరందర విద్యకతో మీదిడ్డల పాఠశాల కంపియు ఇంకను వందమరాలికాయలుల మీపాఠశాలయందెక్కువ చేర్పించియు ఈయాంధ్రజాతమున మీ యొక్కయు మీతరముయొక్కయు కీర్తిని విరట్టాయిగా నుంచెదరుగాక యని వివరముగా జేయుచున్నాను. భట్ల వెనుమర్రు, కృష్ణాజిల్లా. చలసాని బసవయ్య.

III

గంజాము మండల గ్రంథాలయ సభ.

అయ్యో, ఆంధ్రవాణియుగం గంజాం మండల గ్రంథాలయ శ్రేయస్విక సభనుగూర్చి, శ్రీ నాగేశ్వరరావు గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారు వ్రాసిన మొదటి యంశమునకు జనాబు నిచ్చు బాధ్యత మాయండుగలదు. మేమాహ్వరించిన విధము న నీశ్రేయస్విక సభనుగూర్చి, ప్రధానకార్యదర్శిగారి నెలపు సమరంబి యాస్తర నెలవులలో, 1919 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 19-న తేదీని, నిశ్చయించి, తే 28-8-19, 5-4-19 తేదీలలో ప్రధాన కార్యదర్శి గారికివ్రాసి, విజయనగరం వెల్లి యగ్రాసినాధి కరి నెన్నకొని, యాహ్వనములనపి, ప్రతీకలలో ప్రయర కటది, విద్యాధికుల గొండటిని రాప్రాధికండు ప్రయత్నములలో నుండిను. తే 12-4-19 దిని ప్రధానకార్యదర్శిగారు వ్రాసిన సభ్యంతరముచేత సభలు పొడిగింపబడిన వని యందటకు వ్రాసికొంటిమి. పిమ్మట వారు వ్రాసినవిధమున, మే నెల మొదటి వారమునగూర్చి, కలల వారికి వ్రాయగా, బాహుళ్య సభలు జరిగిన పిదప జేయవలెనని వ్రాసిరి. అప్పటి కీగారియలలో ను, ఈప్రాంతములలో కలరావ్యాధిచి మూడుమాసములవర కు బాధించినది. ఇప్పుడెట్టి బాధలులేవు. మండల సంఘము నుండి మాకెట్టి బాబులున లేవు. ఇదివరలోనేమి, ఇటువై నే మి, మాయభ్యంతరము లేదని మనవి వ్రాసెనున్నాము. శ్రీసుబ్బానుమోదినీ గ్రంథాలయము. కార్యదర్శి, హీరమండలం గంజాంజిల్లా.

IV

అశికాయూనియను దుస్థితి

అయ్యో, కలరా, మహాది, విషభ్యరము ఈ త్రిమూర్తులు తమ విధిని నిర్వహిస్తున్నగా జరుపుచున్నవి. ఇట్టి వ్యాధులకు కారణము మనము పీష్టు దుర్వామువున, త్రాగు చెడునీరున నై యున్నది. చెరువాయువు ప్రసరింప కుండునట్లు చేయుటకు పట్టణము పరిశుభ్రపరచలేదు. వై మూడు వ్యాధులలో రెండు మాయూ(ప్రజలకు బాధాప్రయం డ యీ నెలలో 6,7 తారీఖులలో వాడ్డీవారు సమైక్యజీవ వారి పనులను మానివేసిరి. ఆ కారణమున మూ నెవ్వోట వాడిన ను నెంటుకుప్పలే. ఇంతకుపూర్వముకూడ నెన్నియో పర్యా యములు వాడ్డీవారు వారములకొలది సమైక్యజీవులు నై యధికారులు విచ్చేసి వాటి నుపసంహరించుటయుగలదు. పన్నుల కనుక యధావిధి జరుగుచున్నను వచ్చు మొత్తమును ప్రజల కొర కుపయోగింపకుండుట కడుకోవలసియు. ఇందు కు నిదర్శనముగా 6 మాసములనుండి యూనియన్ వారు నీకముల వెలిగింపక పోవుటయే. వీరికి కారణము కిరసనాయ లు దొరకకపోవుటయని మాయెయమగునాన చెప్పరచ్చున. గానిఅది ఆధారములేని మాట. వాన జిల్లాలోగూర్చి తెలి ను తేసిన సప్తము చేయవలెనా? అట్లు జరుగలేదనుకొన్నచు మాసము దినములకుండి కావలసినంత కిరసనాయుల దొరుకు నుండ మానెనరుచునాకి దొరికిందిగా? ఇకనైన బోర్డు వా రెట్టి లోపము రాకుండుట్లు ఏర్పాటుచేయుటయేగా. తక్షణము వైరకును పదని కష్టలకు నాని నొకరిని నిత మింతురని నమ్ముచున్నాను. ఆకి 18-8-19. పురవాసి.

V

శ్రీసరస్వతీ వ్యాయామములు. తెనాలితాలూకా. వై వ్యాయామములు 1918 సం॥లో తెనాలి తాలూకా కూడిపూడి శ్రీ సరస్వతీ నిలయమువారిచే సాపించబడినది. వ్యాయామోద్యమము బొలర యభివృద్ధి కల్లు లోడ్డునునో తమకు తెలియనిదిగాదు. క్రిందటి సంవత్సరము వ్యాయామ ములకు 80 మంది బొలరు వచ్చిరి. మనబొలరునిజమైన తేక సేవకులగుటకు ఇట్టి పరిలోద్యమములలో పాల్గొననట్లు చేయవలెను. ఈసమర్థతయతో తెనాలితాలూకా, ఎకల పూడి, శ్రీశాల సరస్వతీ విద్యాభివృద్ధి సంఘమువారు ఈ వ్యాయామముల నీసంవత్సరము వారిగారియనున కాహ్వనించి వారి సహకారమును గనబరచి వారికి మా సరస్వతీనిల యమువారి తరపున కృతజ్ఞతాపదకములు. ఉపాధ్యక్షములు ఈక్రింద వివరింపబడిన నిబంధనలకు అంగీకరింప నీటినుండియు వారిని తండ్రికుజేసి వ్యాయామములకు బంపి ఆహ్వానసంఘమువారి కెక్కువ ప్రోత్సాహమును కలగ జేయును, నీ ముద్యమమును ప్రతికల్ప యందును వ్యాపింపజేయుటకు ప్రార్థి కులు. నియమములు.

- 1. మొదటి తరగతిలో మూడు లే, రెండు పర్యమ బహుమానములకుగాని, రెండు ద్వితీయ బహుమానములకు గాని పొందినవారి కొకరకవరకము బహుమతిగా నొసంగబడును. 2. ఒకసారి పరీక్షయను పొందిన బొలరు, ఆటలకు వచ్చి బహుమతులను సంపాదించుచున్నగాని పరీక్షయను తిరిగి బడయజాలకు. 3. బొలరందలు రెండు తరగతులుగా నుండును. 4'6" — 5'3" మొదటి తరగతి 4' — 4'6" రెండవతరగతి 4. ఈయటలకు తెనాలితాలూకా, (హిందూ) ఎలి మెంటరీ బొలరు మాత్రమే రా నచ్చులు. వెనుకటికలెనే ఆరమైయతుగు, ఎత్తు, పొడుగు దూకుట మొదలైన పంచెములును, 'కొమ్మ'ను నియమింప దిన యటలును. ఆటలవిధములను ఆహ్వానసంఘమువారి నడిగి తెలిసికొనవచ్చును. 5. దరఖాస్తులు అట్టొయ నెలఖులులోగా, ఎకల పూడి, తెనాలి తాలూకా, యొకలపూడి రామచంద్రారావు ఆనరాసు చివబాసనయ్య, ముల్లపూడి శ్రీ గాములు, వీరిలో నెవరిమేనున కై నను చేయవలెను. 6. ఆటలకు వచ్చుబొలరు, వా రేపాఠశాలకుండి వచ్చు లో ఆపాఠశాలలో దరఖాస్తులకు పంపువాటికి నాలుగు నెల లకు వైగా చదువుచుండివారు గా నుండవలెను. 7. ఈ సంవత్సరము ఆయామములకు బట్టి గుళము (మాన్యులండును.) మొత్తము మీద నెక్కువమాన్యులకు

సంపాదించిన పాఠశాలకు శ్రీ సరస్వతీ నిలయమువారు తిన్న వెండివిగ్రహము నీయవలసి యున్నాను. ఈ విగ్రహమును పొందిన పాఠశాల, దీనిని పొందినతేదీకుండి 9 నెలలవరకు తమపాఠశాలయం యందుకొని కరువాత వై నిలయమునకు చేర్చవలెను. కరువగా మూడు సంవత్సరములు విగ్రహమును పొంది పాఠశాల కావిగ్రహము స్వంతముజే యగును. 8. ఈ యటలు ఎకలపూడిలోనే జరుగును. 9. కొక్కపాఠశాలకుండి 6 గురు బొలరకంటె ఎక్కువసంఖ్య వచ్చుటకు పీష్ట లేదు. బొలరుకు భోజనాని సదుపాయము లేర్పరచవలెను. 9. ఆరవరములబట్టి నియమములు మారవచ్చును. అ. రామకృష్ణాశ్రమి. కార్యదర్శి.

VI

కైకలూరు తాలూకా దుర్భరముగు యెము. అయ్యో, ఈ తాలూకాలో అయిదారు సంవత్సరముల నుండి అమిత ఎండు మురుగునీరక పంటలు యావత్తు వస్తమై భూస్వాములు మిక్కిలి నీరనులై నారు. భూస్వాములు నీరను లగుటచేత తమ యిలాకాను కూలితను లేమియు గల్పించుట కవకాశము లేకున్నది. అందువలన నిర్భాగ్యులకు కూలీలందలు కలన దారిద్ర్యము ననుభవింపవలసి వచ్చినది. యజ్ఞముగా పంచములు, శ్రైస్తవులు మిక్కిలి దీక్షితిగో మున్నారు. ఈ తేదీ వటకు వరచేట ఉప్పులు వగైరా కూలివకుల వలన కొందలు కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. కాని చాలమంది కూలీలు కూలిదొరకక తమ తాలూకు గుడిసెలలో "అన్న మో రామచంద్రా" యతుడు నిలపించుచున్నాను. ఈ కరిక యె మునకు దొరుగ "ఇన్ఫెల్టు యుగా" జ్వరము కొన్ని గ్రామము లలో చెలరేచుచున్నది. తరువైద్య సాహాయ్యము లేక మృత్యు వునోట ఆనేకమంది పడుచున్నారు. భరతమాతకు నే డెట్టి నివర్తులభించినది? నూటికి 70 మంది క్వరసాయకులకు నీడేక ములో యెదవేత తాండవమాడుచుండు బాద ఆశ్వర్య ముగ నున్నది. వీరికి కారణము ప్రజల యొక్కయు దొరతనమువారి యొక్కయు తాంస్వభావమే. ఈ తాలూకాలో రిలీఫు సొసెటీ స్థాపించుటకై ను తగిలంత మంది విద్యాధికులుగాని భవంతులుగాని లేరు. కూలీల విష యములో ఉపకారము చేయవలెననినవో దొరతనమువారు ప్రస్తుతము విశేషముగ సాహాయ్య మొనర్చుగలరు. ఆడదన? గతసంవత్సరము కలెక్టరుగనున్న శ్రీకాంఠె ల్దొరవారు ఈతాలూకాలో సింగరావు పాలెనుండి ఉప్పు పేరునటకును వింజరంలాకుకుండి కొనుకొల్లు వటకును రెండు పట్టికొడ్డకు చేయించుటకు ప్రపోజుచేయించి పనిని వెంటనే ప్రారంభించుట కేర్పాటుచేసివారు. అంతలోనాకి బ్రాక్కు ఫరు అయినది. డిస్ట్రిక్టులోద్దవారు నేజీవట ఆపరిని మొద లు పెట్టించనేలేరు. శ్రీకాంఠెల్దొర వారావనిని కరువు పని క్రింద పట్టిచరల యనని నిశ్చయించుకొనిరి. ఆపనిని యిప్పుడే కలెవుతంకింద ప్రారంభింపజేసే ఎడల కూలీలందలు మరణము పాలనక బలితెదరు. కాబట్టి ప్రస్తుతము కలెక్టరుగనున్న శ్రీరామ్మన్ దొరవారు యీతా లోకాలోని కూలీలనుస్థినిని స్వయముగ వెంటనే తెలిసికొని ఆరోడ్డవకులను కలెవు పనిక్రింద పెట్టెయట 1 న లేసి లోత్ర గా ప్రారంభించే యేర్పాట్లు చేయించవలెయును. తరియెక ల చాలమంది నిర్భాగ్యులు మృత్యువు నోటబడవలసిన వార గురురు. ఆంధ్రసేవకుడు.

హిందూ ఎలిమెంటరీ నైటుస్కూల్ చంద్రాల కృష్ణా జిల్లా:—మూ నైటుస్కూల్ ది. 1-10-17 న తారీఖున 26 గురు బొలరులతో స్థాపించి ఆపమను 5,6, నెలల కొకతూరు స్కూల్ అభివృద్ధిని గురించి మీటింగులు జరుపుచు పిల్లలకు పుస్తకములు మొదలైనవి కట్టుచేయుచు, వినువారలకు, చూచువారలకు ఎంతయు ఆహ్వాదకరముగా నుండులాగున స్కూల్ ను 30 మంది పిల్లలవరకు అభివృద్ధిలోనికి తెచ్చియుం డిమి. కొందలు కమిషిల్లల మాన్సిందినంత నేస్కూలులు ఎత్తి జేయుదురని కాబోలు కమిషిల్లలను మాన్సిందిరి. జీతములు లేక వారికి కావలసినవన్నియు గట్టుచుచేసి చదువుచెప్పు చున్నప్పుడే వారికి ఎంత అనూ రుగావునది! ఇప్పుడు మాస్కూలులో మాన్సిందినవారి కల్లులు విడుదలకయ్యలే! విద్య నభ్యసించిన శ్రీకృష్ణ ఇట్టివకులకు సాహసించు చుండగా విద్యలేని మూఘులు యెవ్వనివక్రకులై నడచుట ఎప్పువ ఆశ్చర్యకరమైనసంగతియో! — పిల్లి నాగయ్య.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున
వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచికలు.		
అనేక విభిన్నవిశ్రేణులలో నిండియుండును.		
మొదటి సంచిక	కాల ప్రతి	1-0-0
రెండవ	"	1-0-0
మూడవ	"	1-0-0
నాల్గవ	"	(కొద్ది పుస్తకం) 1-8-0
ఐదవ	"	1-0-0
ఆరవ	"	1-0-0

ఇందు విరోధా మహాసంగ్రామ చరిత్రనూ
విశేషాంశనూ.

ఏడవ సంవత్సర కల ప్పతి 1-1	1-0-0
ఎనిమిదవ ,, ,,	1-0-0

తొమ్మిదవ	”	”	1-0-0
పదియవ	”	”	2-0-0

ఈ పదినందికలను ఏక కాలమున కొనువారికి
మొత్తముమీద సరఫరాగ యిచ్చెదము.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల యావ
సాధనములు, ఆచార్యున సభాధ్యక్షుల యావసాధన
ములు వీర్ల చిత్రీకరణములు, చిత్తు తీర్మానములు
గులకునుగా చక్కని కై లిటో పెద్దఅక్షరము
లతో ముద్రింపబడి యున్నది. మొదటి 1-కి 1-కి-

6, 7, 8, 9 సంవత్సరాలలో ఆయా సంవత్సర
ములలో జరిగిన సంగ్రామ విషయములు సంత
కముగ చిత్రీకరణములలో చూపింపబడుచున్నది.
కె. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యావ్రవృత్తి.

ఇది శ్రీ మత కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి
గారి విరచితము. పేరు 0-4-6

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

యవర్చ, పా. జగన్నాథస్వామి బి ఎ. గారి విర

స. శారదాంబ.

సంఘదురాచార సంస్కరణమానవ మార్గ
మిందు చూపబడినది. ఇది శ్రీ భర్తృహృదిన యను

సాగుకములు పలు 0-4-0

6. శ్రీరామవిజయము.

ఇది ఏడవకముల చక్కని సాగుకము. కొంత
 తైలవేంకటరమణ రావు బి. ఏ. గారిచే వ్రాయ
 బడినది పలు 0-8-0

7. అనుభవము.

1-4-0

8. బుద్ధచరిత్రము. 0-8-0

విజ్ఞానచంద్రికా కవిమత్తు కరీకులలో బహు
మతులను బడసిన కంచపల్లి కనకమ్మగారిచే అను
వాదించు బడినది.

9. కవిత్వతత్వ విచారము.

క్రియకు కట్టవలసిన రామలింగా రెడ్డి ఎం. ఏ.	
గారి కృతము వెల	1-8-0
10. తృణకంఠము	0-4-0
11. స్నేహాలత	0-4-0
రాయప్రోలు శుబ్బారావుగారిచే నిరచితము.	
12. ఏకభాషా లిప్తిప్రశంస	0-4-0

13. ఆంధ్రోద్యమము
ఆంధ్రోద్యమ తత్వమును వెలుపు విన్న పాఠము 0-2-0

14. ఘోరలే చిత్రపటము 0-1-0
(పొద్దుకర్వులు వేలు.)

చిరునామ:—

పాపై బాగు 212 మద్రాసు:

Thambu Chetty Street, Madras